

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt pt.: „URad. coraz bardziej dostępny”, nr projektu: FERS.03.01-IP.08-0179/24 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus

**PROCEDURA PLANU EWAKUACJI ETAPOWEJ
Z UWZGLĘDNIENIEM OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI
POTRZEBAMI I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
AKTUALIZACJA**

**PRACOWNIA DIAGNOSTYKI OBRAZOWEJ WNMINOZ
ul Chrobrego 27, 26 -600 Radom
Uniwersytet Radomski**

Właściciel: Uniwersytet Radomski
im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu
ul. Malczewskiego 29
26-600 Radom

Opracowanie: Ekspert-poż Usługi P.poż. i BHP
Cezary Nowacki
Tomaszów 14
26-640 Skaryszew

Opracował: *Inspektor Ochrony Ppoż.*
Cezary Nowacki
Uprawnienia nr. SIOP/7W/2021/8/21

Zatwierdził: **KANCLERZ – Jan Sikorski**

Radom, maj 2025r.

1. Postanowienia ogólne	4
1.1. Przedmiot i zakres opracowania	4
1.2. Zakres stosowania instrukcji	5
1.3. Odpowiedzialność	5
2. Charakterystyka ogólna obiektu.....	6
2.1. Dane obiektu.....	6
2.2. Charakterystyka obiektu.....	6
2.3. Instalacje i urządzenia techniczne	6
3. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia i sposobu użytkowania.....	7
3.1. Parametry użytkowe budynków	7
3.2. Odległość od sąsiednich obiektów	7
3.3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych.....	7
3.4. Kategoria zagrożenia ludzi	8
3.5. Gęstość obciążenia ogniowego.....	8
3.6. Klasa odporności pożarowej budynku.....	8
3.7. Maksymalna liczba osób w obiekcie	8
3.8. Zagrożenie wybuchem	8
3.9. Strefy pożarowe.....	9
3.10. Warunki techniczne ewakuacji.....	9
3.11. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.....	9
3.12. Drogi pożarowe	10
4. Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym	10
4.1. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.....	10
4.2. Instalacja wodociągowa wewnętrzna przeciwpożarowa	10
4.3. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy	11
4.4. System sygnalizacji pożaru	13
4.5. Oświetlenie awaryjne	13
4.6. Wymagania w zakresie przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych	14
4.7. Oznakowanie budynku znakami ewakuacyjnymi i ppoż.	14
5. Charakterystyka zagrożenia pożarowego i zasady zapobiegania powstawaniu pożarów	15
Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów	16
6. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	17
6.1. Obowiązki i zasady postępowania osób, które pierwsze zauważyły pożar lub inne zagrożenie	17
6.2. Obowiązki i zasady postępowania Kierownika obiektu.....	17
6.3. Zasady alarmowania o pożarze	18
6.4. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczo-gaśniczą.....	18
6.5. Zasady postępowania po pożarowego	18
6.6. Inne miejscowe zagrożenia.....	19
7. Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo	20
Ustalenia organizacyjne	20
8. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania.....	21
8.1. Założenia ogólne	21
8.2. Warunki ewakuacji – rozwiązania techniczne.....	21
8.3. Zasady przeprowadzania ewakuacji	23
8.4. Ogólne wskazania dla osób uczestniczących w przeprowadzaniu ewakuacji.....	25
8.5. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji ludzi.....	27
9. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią niniejszej instrukcji.....	27
9.1. Szkolenia wstępne	27
9.2. Szkolenia okresowe	28
10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	28
10.1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej	28
10.2. Obowiązki	29

11. Wykaz telefonów alarmowych.....	31
12. Postanowienia końcowe	31
13. Wzory dokumentów	31
14. Podstawa opracowania.....	35
14.1. Podstawa prawna	35
14.2. Podstawa merytoryczna.....	35
15. Wykaz załączników	35
16. Rozdzielnik.....	35
17. Plany ewakuacji.....	35

1. Postanowienia ogólne

1.1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania Instrukcji jest określenie szczegółowych wymagań zabezpieczenia przeciwpożarowego dla **budynku Dydaktycznego Uniwersytetu Radomskiego w Radomiu przy ul Chrobrego 27**. Instrukcja została opracowana na podstawie § 6 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. (Dz. U. Nr 109, poz.719) w oparciu o obowiązujące przepisy i Polskie Normy, dokumentację obiektu oraz informacje uzyskane od zarządcy obiektu.

Celem opracowania jest ustalenie warunków ochrony przeciwpożarowej oraz ewakuacji budynku biurowego oraz określenie wymagań w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie jego eksploatacji.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 191, Dz. U. 2016, poz. 298), właściciel, zarządca lub użytkownik budynku (w zależności od ustanowionej umowy cywilnoprawnej) zapewniając ochronę przeciwpożarową obiektu, zobowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych i instalacyjnych,
- wyposażyć obiekt w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zapewnić osobom przebywającym w obiekcie i na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować obiekt do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- zaznaczyć pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.

Niniejsza instrukcja zawiera podstawowe wiadomości dotyczące przyczyn powstawania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, a także zasad zapobiegania tym zjawiskom oraz przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w tym zakresie.

Zakres tematyczny instrukcji uwzględnia:

- A. warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania i warunków technicznych,
- B. sposoby wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym,
- C. sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
- D. sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
- E. warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania,
- F. sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji,
- G. zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami,
- H. plany obiektu, obejmujące także jego usytuowanie, oraz terenu przyległego z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących charakterystyki pożarowej obiektu oraz warunków ochrony przeciwpożarowej.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata lub częściej, jeśli wynika to ze zmian sposobu użytkowania budynku, zmian układu zagospodarowania pomieszczeń i innych zmian wpływających na warunki ochrony przeciwpożarowej.

1.2. Zakres stosowania instrukcji

Zasady wprowadzania Instrukcji:

- Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania przez Pracodawcę.
- **Do zapoznania się z Instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy i studenci budynku Dydaktycznego przy ul. Chrobrego 27 w Radomiu bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko, pracownicy firm zewnętrznych wykonujący czynności na terenie budynku, a także inne osoby czasowo przebywające na jego terenie.**
- Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem.
- Wzór oświadczenia o zapoznaniu się z treścią Instrukcji stanowi wzór dokumentu nr 1 do Instrukcji. Oświadczenie powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.
- Firmy zewnętrzne wykonujące prace np. remontowo-budowlane na terenie budynku i w jego najbliższym obrębie związane z pracami pożarowo-niebezpiecznymi (praca z ogniem otwartym) powinny wypełnić formularz zabezpieczenia prac pożarowo-niebezpiecznych (wzór dokumentu nr 2), a odpowiedni przedstawiciel zarządcy obiektu powinien na podstawie tego wydać zezwolenie (wzór dokumentu nr 3).
- Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata lub częściej, jeśli wynika to ze zmian sposobu użytkowania budynku, zmian układu zagospodarowania pomieszczeń i innych zmian wpływających na warunki ochrony przeciwpożarowej.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności zawarte w niej plany obiektu muszą w razie pożaru lub innego zagrożenia, być dostępne na potrzeby działań ratowniczych. Zaleca się, aby jeden egzemplarz Instrukcji umieszczony był w pomieszczeniu ochrony obiektu.

1.3. Odpowiedzialność

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są wszyscy użytkownicy i pracownicy w zakresie zgodnym z zawartymi w instrukcji postanowieniami.

2. Charakterystyka ogólna obiektu

2.1. Dane obiektu

Obiekt: Budynek Dydaktyczny Uniwersytetu Radomskiego ul. Chrobrego 27,

Właściciel: Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu,
ul. Malczewskiego 29, 26-600 Radom ,

Użytkownik: Uniwersytet Technologiczno- Humanistycznego w Radomiu, ul. Malczewskiego 29.

2.2. Charakterystyka obiektu

Modernizowany budynek dawnej hali sportowej Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego zlokalizowana jest przy ul. Chrobrego 27 w Radomiu, jest to budynek dwukondygnacyjny, wolnostojący, nie podpiwniczony, wykonany w technologii mieszanej tradycyjno-szkieletowej. Główne wejście do budynku znajduje się od strony wschodniej.

Konstrukcja wykonania budynku:

Ławy fundamentowe są wylwane żelbetowe. Ściany osłonowe i główne ściany wewnętrzne wymurowane są z pustaków gazobetonowych. Konstrukcja szkieletowa sal treningowych wykonano z kształtowników stalowych. Wieżba dachowa ma konstrukcję stalową. Dach z prefabrykowanych płyt korytkowych, pokryty jest papą termozgrzewalną. Wszystkie powyższe elementy są NRO (nie rozprzestrzeniają ognia).

Budynek zawiera pomieszczenia sportowe, biurowe, socjalne, sanitarne, magazynowe, techniczne i powierzchnie komunikacyjne.

W skład budynku wchodzi:

- sala gimnastyczna,
- sala rezonansu
- sala tomografu
- pomieszczenia techniczne,
- sala dydaktyczna,
- pokoje biurowe,
- rozbieralnie z węzłami sanitarnymi,
- magazynki podręczne,
- sterownia,
- portiernia,
- sanitariaty,
- hol i komunikacja

Obiekt pełni funkcję dydaktyczną.

Po analizie działalności w użytkowanym obiekcie nie stwierdza się zwiększonego zagrożenia pożarowego.

2.3. Instalacje i urządzenia techniczne.

W budynku występują następujące instalacje:

- instalacja elektryczna – 230 V, 400 V, zasilana z sieci miejskiej
- instalacja wodociągowo-kanalizacyjna – z sieci miejskiej,

- instalacja centralnego ogrzewania – z sieci miejskiej poprzez węzeł CO,
- instalacja odgromowa,
- instalacja wentylacji grawitacyjnej i mechanicznej,
- instalacja wodociągowa przeciwpożarowa,
- instalacja nagłaśniająca,
- instalacja sygnalizacji pożaru
- oświetlenie awaryjne

3. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia i sposobu użytkowania

UWAGA : Warunki ochrony przeciwpożarowej opracowane zostały na podstawie dostępnej dokumentacji budowlanej oraz przepisów techniczno budowlanych i przeciwpożarowych.

3.1. Parametry użytkowe budynków

Parametry budynku wynoszą odpowiednio:

• powierzchnia zabudowy	1 976 m ²
• powierzchnia użytkowa	2660,21 m ²
• kubatura	8714 m ³
• wysokość	9,5 m
• ilość kondygnacji nadziemnych	1
• ilość kondygnacji podziemnych	brak
• grupa wysokości – niski	N

3.2. Odległość od sąsiednich obiektów

Odległość budynku od innych obiektów zlokalizowanych na sąsiednich działkach wynosi:

1. od najbliższego budynku dydaktycznego WMTiM (ZL III) odległość budynku wynosi 15 m
2. od następnego najbliższego budynku (ZL I) odległość budynku wynosi 19 m.

Podsumowując istniejące warunki lokalizacji i przyjmując powyższe ustalenia, należy uznać, że zapewnione są odległości od obiektów zlokalizowanych na sąsiednich działkach ze względu na ochronę przeciwpożarową.

3.3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych

Zgodnie z § 2.1.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) materiały pożarowo niebezpieczne to materiały takie jak:

- gazy palne,
- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55oC),
- materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
- materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne,

- materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji.
W budynku nie przechowuje się i nie składa się materiałów oraz substancji określanych jako niebezpieczne pożarowo. W pomieszczeniach znajdują się typowe elementy wykończenia i wyposażenia wewnątrz takie jak meble, wykładziny, urządzenia biurowe, dokumentacja, tekstylia, a także drewno i drewnopodobne, tworzywa sztuczne, sprzęt elektryczny.

3.4. Kategoria zagrożenia ludzi

W przypadku rozpatrywanego budynku klasyfikacja przedstawia się następująco:

- kategoria zagrożenia ludzi ZLIII

dla całości budynku ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania.

3.5. Gęstość obciążenia ogniowego.

W budynkach kategorii zagrożenia ludzi nie określa się gęstości obciążenia ogniowego.

3.6. Klasa odporności pożarowej budynku

Budynek niski o 1 kondygnacji nadziemnej zaliczony do kategorii zagrożenia ludzi ZL III powinien posiadać klasę C odporności pożarowej z możliwością obniżenia do klasy D odporności pożarowej. Odporność ogniowa poszczególnych elementów budynku dla odporności pożarowej budynku klasy D powinna być następująca:

- główna konstrukcja nośna R 30
- stropy REI 30
- ściany zewnętrzne EI 30
- ściany wewnętrzne nie stawia się wymagań
- konstrukcja dachu nie stawia się wymagań

Oznaczenia:

R – nośność ogniowa w minutach,

E – szczelność ogniowa w minutach,

I – izolacyjność ogniowa w minutach.

Wszystkie w/w elementy budynku powinny być NRO (nie rozprzestrzeniające ognia).

Po analizie konstrukcji wykonania budynku i użytych materiałach ocenia się, że:

- budynek spełnia wymagania w zakresie odporności pożarowej klasy D budynku
- poszczególne elementy budynku są NRO i spełniają wymagania w zakresie odporności ogniowej.

3.7. Maksymalna liczba osób w obiekcie

Łączna liczba osób przebywających w budynku :

- pracowników (użytkowników): 5 osób,
- studentów i uczestników imprez sportowych: do 50 osób,

3.8. Zagrożenie wybuchem

Z uwagi na niewystępowanie materiałów pożarowo-niebezpiecznych i pyłów w budynku nie występują pomieszczenia kwalifikowane jako zagrożone wybuchem.

3.9. Strefy pożarowe

Ze względu na wzajemne usytuowanie i połączenie ze sobą poszczególnych pomieszczeń budynków cały obiekt stanowi **jedną strefę pożarową**

Całkowita powierzchnia użytkowa strefy pożarowej nie powinna przekraczać wielkości dopuszczalnej strefy pożarowej tj. 8000 m². Powierzchnia użytkowa strefy wynosi 2660,21 m² i nie przekracza wielkości dopuszczalnej strefy.

3.10. Warunki techniczne ewakuacji.

Do ewakuacji ludzi z budynku służą korytarze prowadzące do wyjść ewakuacyjnych na zewnątrz.

Wyjścia ewakuacyjne z budynku :

- wyjście ewakuacyjne nr 1 korytarzami wychodzące z budynku od strony wschodniej,
- wyjście ewakuacyjne nr 2 przewidziane do ewakuacji od strony zachodniej,
- wyjście ewakuacyjne nr 3 przewidziane do ewakuacji z holu poczekalni od strony południowej
- wyjście ewakuacyjne nr 4 przewidziane do ewakuacji od strony zachodniej,

Po wyjściu z budynku ewakuacja prowadzona jest dalej do wyznaczonych miejsc zbiórki, którymi są:

- parking przed wejściem głównym od strony wschodniej,

W miejscu zbiórki następuje sprawdzenie liczebności osób. W razie konieczności przewidziano możliwość ewakuacji na miejsce zbiórki zlokalizowane dalej od budynku, którym jest parking przy Hali Sportowo-Widowiskowej (II etap ewakuacji). Decyzję podejmuje kierujący działaniami ratowniczo-gaśniczymi.

Schematy z lokalizacją dróg i wyjść ewakuacyjnych zawarte są w załącznikach do instrukcji.

Analizę zgodności warunków ewakuacji z obiektu z przepisami przeprowadzono w p. 8.2.

3.11. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Do celów przeciwpożarowego zewnętrznego zaopatrzenia w wodę wymagane jest 20 dm³/s. Ilość ta zapewniona jest z 2 hydrantów zewnętrznych DN 80.

Najbliższy hydrant powinien być zlokalizowany w odległości 5-75 m od obiektu, a skrajna odległość pomiędzy hydrantami nie powinna przekroczyć 150 m. W miarę możliwości powinien być to hydrant nadziemny.

Hydranty zewnętrzne znajdują się:

- hydrant podziemny przy ul. Mierzejewskiego od strony północnej w odległości 30 m od budynku,
- hydrant nadziemny przy hali sportowej widowiskowej
-

Lokalizację przedstawiono na planie zagospodarowania terenu.

Miejsce usytuowania hydrantów zewnętrznych jest oznakowane tablicami zgodnymi z PN-N-01256/04.

3.12. Drogi pożarowe

Do budynku powinna być zapewniona droga pożarowa o utwardzonej nawierzchni zakończona placem manewrowym.

Dojazd pożarowy zapewniony jest od ul. Mierzejewskiego, dalej utwardzoną drogą wzdłuż budynku na terenie działki, zaznaczoną na planie sytuacyjnym.

4. Wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym

4.1. Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu.

Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu jest to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów elektrycznych, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu należy stosować w strefach pożarowych obiektów o kubaturze przekraczającej 1 000 m³. Wyłącznik ten powinien być umieszczony w pobliżu głównego wejścia do obiektu lub złącza i odpowiednio oznakowany.

Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu został zamontowany, w budynku jest wyłącznik prądu umieszczony w korytarzu obok wyjścia od strony wschodniej portiernia.

4.2. Instalacja wodociągowa wewnętrzna przeciwpożarowa

Na każdej kondygnacji budynku niskiego zaliczonego do kategorii ZL III należy stosować hydranty wewnętrzne DN25 z węzłem półsztywnym, gdy powierzchnia wewnętrzna strefy pożarowej przekracza 1000 m². Ponieważ powierzchnia wewnętrzna strefy pożarowej wynosi 2660,21 m², to w w/w budynku są wymagane hydranty wewnętrzne.

W budynku są zamontowane 4 hydranty wewnętrzne DN25 z węzłem półsztywnym o długości 20 m oraz 2 hydranty wewnętrzne DN25 z węzłem półsztywnym o długości 30 m .

Wszystkie hydranty znajdują się w oznakowanych szafkach hydrantowych. Rozmieszczenie hydrantów zapewnia zasięg prądów gaśniczych na całej powierzchni chronionej.

Hydrant to urządzenie do zwalczania pożaru składające się ze zwijadła/wspornika węża , ręcznego zaworu odcinającego, węża półsztywnego/płasko składanego i prądownicy z zaworem zamykającym. Hydranty mogą być użyte do gaszenia pożaru w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę (grupa A).

Uwaga: Gaszenie wodą pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem jest zabronione.

HW 25

Sposób użycia hydrantu jest następujący:

- należy otworzyć szafkę,
- rozwinąć wąż,
- otworzyć zawór hydrantowy
- skierować strumień wody na palące się materiały,

Obsługę hydrantu HW52 powinny stanowić dwie osoby potrzebne do rozwinięcia węża pożarniczego, obsługi prądownicy i otwarcia zaworu hydrantowego.

4.3. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy

Zgodnie z wymaganiami obiekty powinny być wyposażone w podręczny sprzęt gaśniczy, zwany dalej „sprzętem” w zależności od kategorii zagrożenia ludzi, wielkości obciążenia ogniowego oraz powierzchni. Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich EN dotyczących gaśnic lub w gaśnice przewoźne.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg (lub 3 dm³) w strefach pożarowych obiektów zakwalifikowanych do kategorii ZL, przypada na każde 100 m² powierzchni.

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

- Sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, np. przy wejściach, przy klatkach schodowych, przy przejściach, w korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń.
- Miejsce usytuowania sprzętu powinno być oznakowane zgodnie z normą PN-EN ISO 7010 2012 Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.
- Do gaśnic powinien być zapewnione dojście o szerokości co najmniej 1 m.
- Sprzętu nie należy umieszczać w miejscach, gdzie jest narażony na uszkodzenia mechaniczne, oraz w pobliżu źródeł ciepła.
- Wymaga się, aby długość dojścia do sprzętu nie była większa niż 30 m.

Rzeczywiste rozmieszczenie sprzętu gaśniczego w budynku przedstawiono w części graficznej opracowania.

Do gaszenia pożarów w zarodku (w początkowej fazie rozwoju) przewiduje się stosowanie hydrantów wewnętrznych, gaśnic proszkowych i śniegowych. Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych. W zależności od przeznaczenia, na każdej gaśnicy podaje się oznaczenia literowe podane w tabeli poniżej i piktogram.

Oznaczenia na gaśnicach

Rodzaj materiału palnego	Oznaczenie (gr. pożaru)	Środek gaśniczy
Ciała stałe pochodzenia organicznego, żarzące się	A	piana, woda, proszek
Ciecze palne, substancje stałe topiące się pod wpływem ciepła	B	piana, woda, proszek, CO ₂ ,
Gazy palne	C	proszek, CO ₂
Metale (np. sód, potas, magnez)	D	proszek specjalny
Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych	F	pianowe

Piktogramy stosowane na gaśnicach. Literami oznaczono grupy pożarów.

Obecnie informację o możliwości i warunkach bezpieczeństwa podczas gaszenia urządzeń pod napięciem podaje się na gaśnicy w formie tekstu.

Gaśnice rozmieszczone zostały zgodnie z wymaganiami w tym zakresie:

- jednostka sprzętu gaśniczego 2 kg lub 3 dm³ na 100 m² powierzchni w strefie ZL III.
Zgodnie z powierzchnią użytkową obiektu wynoszącą 2660,21 m² obiekt powinien być wyposażony co najmniej w 9 gaśnic proszkowych ABC o wadze 6 kg. Gaśnice zainstalowane zostały na korytarzach i salach sportowych budynku.

Zestawienie faktyczne podręcznego sprzętu gaśniczego w obiekcie:

- gaśnica proszkowa GP6 ABC – 9 szt.

Rodzaj gaśnic, sposób rozmieszczenia oraz ilość środka gaśniczego zgromadzonego w gaśnicach w stosunku do rodzaju budynku i jego powierzchni spełnia wymagania określone przepisach.

Rozmieszczenie gaśnic zostało przedstawione w załączonym planie ewakuacyjnym.

Gaśnice proszkowe

Gaśnica śniegowa

Urządzenie gaśnicze UGSE

W celu użycia gaśnicy należy:

1. Udać się do miejsca jej umieszczenia.

2. Przenieść gaśnicę do miejsca pożaru.
3. Przed uruchomieniem wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię uwalniając proszek (pianę, CO₂).
4. Strumień środka gaśniczego skierować w stronę źródła ognia.

4.4. System sygnalizacji pożaru

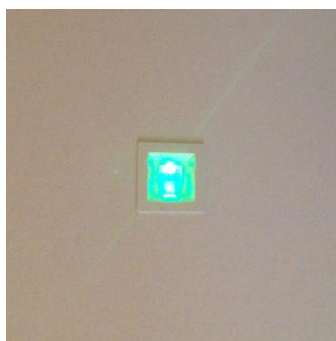
Budynek został wyposażony w system sygnalizacji pożaru z centralą Polon 4900 oraz elementami zdolnymi samoczynnie wykryć pożar system został podłączony do monitoringu PSP

Centrala systemu sygnalizacji pożaru Polon 4200

4.5. Oświetlenie awaryjne

W obiekcie na korytarzach wykonano oświetlenie awaryjne w postaci opraw oświetlenia podstawowego zapewniające pracę opraw przez 2 godziny po zaniku napięcia podstawowego. Wymagane natężenie oświetlenia bezpieczeństwa wynosi 10% oświetlenia podstawowego. Czas włączenia systemu - do 2s. Sprawność instalacji oświetlenia awaryjnego należy sprawdzać raz w roku i potwierdzić protokołem.

Lampa awaryjna w suficie

Lampa ewakuacyjna kierunkowa

4.6. Wymagania w zakresie przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych

Instalacje techniczne i urządzenia przeciwpożarowe w budynku należy poddawać okresowym przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno-ruchowej oraz w instrukcjach obsługi. **Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne** powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku**.

Powyższe prace powinny być wykonywane przez osoby posiadające stosowne w tym zakresie uprawnienia.

Zarówno przeglądy techniczne jak również czynności konserwacyjne powinny być odpowiednio udokumentowane stosownymi protokołami.

Przeglądy gaśnic powinien być wykonywany co najmniej raz do roku, a remont raz na 5 lat lub raz na 10 lat (gaśnice śniegowe). Podczas przeglądu ocenia się ogólny stan gaśnicy, uzupełnia brakujące plomby i zawlecзки, a następnie kwalifikuje się ją do dalszej eksploatacji, remontu lub kasacji.

Badania hydrantów wewnętrznych wykonuje się nie rzadziej niż raz do roku. Badanie polega na sprawdzeniu paramentów hydraulicznych instalacji i poszczególnych hydrantów. Wykonuje się to przy pomocy specjalnego urządzenia posiadającego odpowiednie certyfikaty i świadectwa wzorcowania. Badanie ciśnieniowe węży hydrantowych wykonuje się raz na 5 lat.

Kontrola działania urządzeń elektrycznych służących ochronie przeciwpożarowej (Presostat hydroforu, oświetlenie awaryjne, przeciwpożarowy wyłącznik prądu) wykonuje się również nie rzadziej niż raz do roku. Badanie polega na sprawdzeniu prawidłowe zadziałania urządzeń i ewentualnej naprawie, wymianie elementów.

Wszystkie czynności przeglądu powinny być potwierdzone stosownym protokołem podpisanym przez osoby uprawnione.

Czasokresy przeglądów pozostałych urządzeń przeciwpożarowych w budynku:

- Drzwi i przegrody przeciwpożarowe - co 12 miesięcy.
- Przyciski ewakuacyjne - co 12 miesięcy.

W protokole z każdego przeglądu powinno widnieć stwierdzenie zapewniające o sprawności działania danego urządzenia przeciwpożarowego.

4.7. Oznakowanie budynku znakami ewakuacyjnymi i ppoż.

Zgodnie z Rozporządzeniem MSW i A z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, nr 109, poz. 719), Właściciel (użytkownik lub zarządca) jest zobowiązany do oznakowania obiektu pożarniczymi tablicami informacyjnymi, a w szczególności do:

- umieszczania w miejscach widocznych wykazu telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru,
- oznakowania dróg, wyjść i kierunków ewakuacji zgodnie z PN-EN ISO 7010: 2012,
- oznakowania miejsc usytuowania urządzeń ppoż. i gaśnic,
- oznakowania miejsc zbiórki do ewakuacji, miejsc lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
- oznakowania miejsc usytuowania urządzeń sterujących urządzeniami ppoż.,

- oznakowania miejsc usytuowania ppoż. wyłączników prądu, głównego zaworu gazu oraz miejsc w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,

Obiekt jest oznakowany zgodnie z przedstawionymi wyżej wymaganiami PN w zakresie lokalizacji gaśnic, hydrantów, przeciwpożarowych wyłączników prądu, wyjść ewakuacyjnych i kierunków ewakuacji.

Zastosowane znaki bezpieczeństwa przedstawiono w części graficznej instrukcji.

5. Charakterystyka zagrożenia pożarowego i zasady zapobiegania powstawaniu pożarów

Zagrożenie pożarowe w budynku

Pierwszym elementem zagrożenia pożarowego w budynkach jest występowanie materiałów palnych, które mogą ulec spaleni, głównie w pomieszczeniach biurowych, których jest przeważająca większość, gdzie znajdują się typowe palne elementy wykończenia i wyposażenia wnętrza takie jak wykładziny, meble biurowe, dokumentacja itp. Pomieszczenia techniczne istotne z punktu widzenia działania obiektu (serwerownia, pomieszczenie UPS, wentylatornia, rozdzielnia elektryczna, pompownia) zabezpieczone są poprzez wydzielenie ich pożarowo od reszty pomieszczeń obiektu, a zatem ich wpływ na zagrożenie pożarowe budynku jest ograniczone.

Drugim elementem zagrożenia mającym wpływ na powstanie pożaru jest bodziec energetyczny. W przypadku omawianego obiektu potencjalną przyczyną powstania pożaru związaną z występowaniem bodźców energetycznych jest możliwość wystąpienia wadliwych stanów pracy instalacji elektrycznych. Na wadliwe działanie instalacji elektrycznej może mieć wpływ jej stan techniczny, a także ewentualne uszkodzenie osprzętu elektrycznego, takiego jak gniazda, wtyczki, przełączniki (wadliwe zabezpieczenia, przeciążenia, zwarcia, iskrzenie, przegrzewanie się będące wynikiem pogorszenia warunków chłodzenia urządzeń i instalacji), które w konsekwencji mogą doprowadzić do zapłonu materiałów palnych i pożaru.

Trzecim elementem spalania jest tlen. Jest oczywiste, że jego obecność i ilość w powietrzu jest wystarczająca do tego, aby w sprzyjających, najczęściej niespodziewanych przez nikogo warunkach doszło do rozwoju pożaru.

Możliwe przyczyny powstawania pożaru w obiekcie

Przyczynami powstania pożaru w budynku mogą być:

- nieostrożność, lekkomyślność, a także zaniedbanie pracowników wszystkich instytucji w budynku oraz interesantów przejawiające się w najróżnorodniejszych formach, np. używanie otwartego ognia (zapalniczki) w miejscach występowania materiałów palnych,
- palenie papierosów w budynku i jego najbliższym otoczeniu,
- wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym (cięcie, spawanie) bez odpowiedniego zabezpieczenia miejsca ich przeprowadzania (prace remontowe),
- posługiwanie się uszkodzonymi urządzeniami technicznymi i maszynami,
- wady w instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych, będące zazwyczaj następstwami ich niewłaściwej eksploatacji i konserwacji,
- przeciążenia instalacji elektrycznej,

- pozostawienie włączonych urządzeń elektrycznych bez dozoru nie przystosowanych do pracy ciągłej,
- ustawianie lamp oświetleniowych w taki sposób, że od ciepła wydzielonego z rozgrzanej żarówki może zapalić się będący w pobliżu (stykający się) materiał palny np. zasłona, papier, kartony,
- podpalenia umyślne.

Możliwe przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie

Do rozprzestrzeniania się pożaru może przyczynić się:

- nieprawidłowa reakcja na sygnał systemu alarmu pożarowego,
- brak odpowiedniej gospodarki kluczami do pomieszczeń,
- brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w zarodku poprzez właściwe zastosowanie sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku (gaśnice, hydranty wewnętrzne) – instrukcja użycia gaśnic i hydrantów, rozdział 4,
- brak wystarczającej ilości gaśnic w pobliżu miejsca powstania pożaru lub ich samowolne przemieszczanie z wyznaczonych miejsc np. do podpierania drzwi,
- niesprawność sprzętu gaśniczego,
- nagromadzenie dużej ilości materiałów palnych w miejscu powstania pożaru.

Drogi rozprzestrzeniania się pożaru w budynku

W omawianym budynku pożar może rozprzestrzeniać się poprzez:

- pomieszczenia, w których spalaniu mogą ulegać palne elementy wystroju i wyposażenia wnętrz oraz inne palne materiały - rozprzestrzenianie się płomieni,
- przestrzenie pomieszczeń, korytarzy, klatki schodowej - rozprzestrzenianie się dymu i gazów pożarowych (efekt komina).
- kanały i szyby instalacyjne.

Zasady zapobiegania powstawaniu pożarów

Najbardziej bezpieczną i ekonomiczną metodą walki z pożarami jest prowadzenie wszelkich działań organizacyjnych zmierzających do zapobiegania możliwości powstania pożaru i wybuchu. Poniżej zostały przedstawione podstawowe czynności organizacyjne, których należy przestrzegać, aby uniknąć pożaru lub zmniejszyć zagrożenie nim powodowane.

W budynku i na terenie posesji (parkingi i drogi wewnętrzne) zabrania się:

- używania otwartego ognia (z wyjątkiem prac remontowo-budowlanych po odpowiednim zabezpieczeniu ppoż.),
- palenia tytoniu – obowiązuje całkowity zakaz palenia zgodnie z ustawą z dn. 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 298) ,
- użytkowania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami podanymi przez producenta,

- przechowywania cieczy palnych w pomieszczeniach do tego nie dostosowanych; o fakcie przechowywania tych cieczy w danym pomieszczeniu musi być powiadomiona ochrona,
- składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych,
- składowania materiałów palnych z niezachowaniem wymaganej odległości od urządzeń grzewczych,
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- tarasowania dostępu do wyjść ewakuacyjnych, do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe,
- używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną ppoż.,
- pozostawiania po pracy nie wyłączonych z gniazd sieciowych odbiorników energii elektrycznej, takich jak: wentylatory, kuchenki, grzejniki itp. nie przeznaczonych do pracy ciągłej,
- opuszczania pomieszczeń z pozostawionymi bez nadzoru odbiornikami energii nie przeznaczonymi do pracy ciągłej,
- wychodzenia z pomieszczeń bez sprawdzenia, czy nie zachodzi możliwość powstania pożaru lub wybuchu,

6. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

6.1. Obowiązki i zasady postępowania osób, które pierwsze zauważyły pożar lub inne zagrożenie

- Każdy kto zauważy zagrożenie pożarowe zobowiązany jest zawiadomić osoby znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie, a następnie ochronę obiektu, która powiadamia sekretariat i Kierownika obiektu.
- Powiadomić osoby wyznaczone do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych.
- Przystąpić do działań gaśniczych przy pomocy gaśnic znajdujących się na korytarzach, aby stłumić pożar w zarodku. Jeżeli sytuacja pożarowa nie pozwala na akcję gaśniczą (np. duże zadymienie) należy przystąpić do ewakuacji z budynku zgodnie z wyznaczonymi kierunkami ewakuacji, aż do miejsca zbiórki na zewnątrz budynku.

6.2. Obowiązki i zasady postępowania Kierownika obiektu

Po otrzymaniu informacji o pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu Kierownik obiektu poleca podległym pracownikom, wykonać następujące czynności:

- a. ochrona obiektu – uruchomić alarm pożarowy przyciskiem ROP .
- b. pracownik sekretariatu – powiadomić Państwową Straż Pożarną tel: 0 998 lub 0 112 oraz pogotowie ratunkowe 0 999.
- c. Pracownicy wyznaczeni do działań ratowniczo-gaśniczych – dokonać oceny sytuacji pożarowej i podjąć próbę stłumienia pożaru w zarodku przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, sprawdzić stan dróg dojazdowych do obiektu dla potrzeb służb ratowniczych oraz sprawować nadzór nad prawidłowym przebiegiem ewakuacji i udzielania pierwszej pomocy przed medycznej osobom z obrażeniami.

6.3. Zasady alarmowania o pożarze

W czasie telefonicznego zgłoszenia o pożarze należy spokojnym i wyraźnym głosem podać:

- gdzie się pali (adres, nazwa obiektu),
- co się pali,
- czy są zagrożeni ludzie,
- podać swoje imię i nazwisko,
- udzielić dodatkowych informacji, o które zapyta dyżurny PSP.

Uwaga!

Sluchawkę należy odłożyć dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia.

6.4. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczo-gaśniczą

Po przybyciu na miejsce zdarzenia pierwszej jednostki straży pożarnej należy dokładniej poinformować dowódcę tej jednostki o:

- miejscu powstania pożaru oraz drogach rozprzestrzeniania się ognia;
- osobach przebywających w obiekcie, szczególnie osobach przebywających w strefie zagrożenia;
- podjętych i prowadzonych działaniach ratowniczych;
- wszelkich pomieszczeniach szczególnego zagrożenia pożarowego oraz o miejscu występowania przedmiotów szczególnie cennych;
- miejscu występowania przeciwpożarowego wyłącznika prądu oraz materiałów niebezpiecznych pod względem pożarowym (butli z gazem płynnym, pojemników z cieczami palnymi).

Uwaga!

Wszystkie osoby przebywające na terenie obiektu muszą bezwzględnie zastosować się do poleceń kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą, który ma prawo żądać od nich niezbędnej pomocy w zakresie prowadzonych działań ratowniczych.

6.5. Zasady postępowania po pożarowego

Po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej Kierownik obiektu powołuje komisję w celu zbadania wszystkich okoliczności związanych z:

- powstaniem pożaru,
- jego wykryciem,
- alarmowaniem PSP,
- przebiegiem całej akcji ratowniczo-gaśniczej prowadzonej przez personel obiektu, szczególnie do czasu przybycia jednostki straży pożarnej,
- ustaleniem przyczyny postania pożaru,
- ustaleniem ewentualnych uchybień będących przyczyną powstania pożaru lub mających wpływ na jego powstanie.

Wyżej wymienione okoliczności nie wyczerpują w pełni wszystkich spraw związanych z powstaniem i wykryciem pożaru, dlatego mogą być one poszerzone o te elementy, które zostaną uznane za ważne przez Kierownika oraz powołana komisje.

Z dokonanej oceny należy sporządzić protokół, który musi zawierać wszystkie w/w elementy.

Wnioski oraz zalecenia zawarte w protokole należy szczegółowo omówić ze wszystkimi osobami zatrudnionymi w obiekcie, będącymi jego stałymi użytkownikami.

6.6. Inne miejscowe zagrożenia

Inne niż pożar zagrożenia praktycznie mogą powstać tylko w przypadku objęcia budynku strefą zagrożenia w wypadku działań o charakterze dywersyjnym lub awarii zewnętrznej.

Postępowanie w przypadku zagrożenia terrorystycznego (sytuacja kryzysowa) **Podłożenie ładunku wybuchowego**

Informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego może być przekazana telefonicznie, pisemnie lub bezpośrednio przez sprawcę lub osobę z nim współdziałającą.

Osoba, do której dotarła informacja o zagrożeniu powinna:

1. Jeżeli informacja jest przekazana telefonicznie lub bezpośrednio zachować spokój.
2. Starać się uzyskać jak najwięcej informacji umożliwiających lokalizację zagrożenia oraz rozpoznanie osoby przekazującej informację,
3. Zatrzymać osobę przekazującą informację.
4. Natychmiast powiadomić upoważnionego pracownika administracji, osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo całego obiektu. Należy określić jakiego zagrożenia informacja dotyczy oraz czas i miejsce jej uzyskania.

Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w zależności od oceny prawdopodobieństwa realnego zagrożenia podjąć następujące kroki:

- nie podejmować żadnych działań, gdy wyjaśniło się pochodzenie podejrzanej teczki, paczki np. znalazł się właściciel i została ona przez niego zabrana,
- natychmiast ewakuować ludzi (bez wstępnego przeszukania budynku), jeżeli z treści informacji lub z zachowania osoby ją przekazującej wynika, że zamach bombowy jest realny; jeżeli informator podał czas wybuchu, należy ewakuować obiekt przed wybuchem. Niezwłocznie zawiadomić Policję.

Ewakuację ludzi należy przeprowadzić zgodnie z zasadami podanymi w niniejszej Instrukcji. W przypadku przybycia wyspecjalizowanej grupy poszukiwawczej Policji (pirotechnicy) należy:

- udzielić dowódcy grupy niezbędnych informacji o zagrożeniu, przeprowadzonych działaniach i ich rezultacie,
- wyznaczyć pracowników do dyspozycji dowódcy grupy.
- w przypadku znalezienia lub wcześniejszego stwierdzenia, że w budynku pozostawiono podejrzane wyglądającą paczkę – uniemożliwić dostęp do miejsca, w którym ją pozostawiono, nie dopuścić do jej dotykania lub przenoszenia do czasu przybycia wyspecjalizowanej grupy,
- po zakończonej ewakuacji i sprawdzeniu pomieszczeń, osoby ją przeprowadzające powinny opuścić budynek i zamknąć wszystkie wejścia – jeżeli nie ma takiej możliwości, zabezpieczyć wejścia do czasu zakończenia akcji,
- po przybyciu Policji i pirotechników, wykonywać polecenia kierującego akcją, a w szczególności:
 - udzielić informacji na temat pomieszczeń,
 - wskazać pozostawione, podejrzane paczki, torby, itp.

Zezwolenie na ponowne otwarcie budynku można wydać po upewnieniu się, że zagrożenie nie istnieje lub, że zostało zlikwidowane.

7. Zabezpieczenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Przez prace niebezpieczne pożarowo rozumie się przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego (np. spawanie gazowe i elektryczne, cięcie palnikami itp.). Prace niebezpieczne pożarowo, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym do tego celu na stałe miejscem, takie jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, wykonywane wewnątrz budynku, a także na przyległym do niego terenie, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo Zlecający, oraz wykonawca mają obowiązek:

- oceniać zagrożenia w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenia miejsca pracy, za przeprowadzenie prac i zabezpieczenie miejsca pracy po jej zakończeniu,
- zarejestrować prace i wypełnić kartę rejestru prac pożarowo – niebezpiecznych (Wzór nr 1),

3. Rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych może nastąpić po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie. (Wzór nr 1).

4. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad:

- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania tych prac oraz w rejonach przyległych należy usunąć, a jeżeli nie jest to możliwe (np. palne elementy konstrukcji) należy je zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace pożarowo niebezpieczne w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne czynności związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub gazów palnych, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par tych cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
- w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy poddać kontroli miejsce, w którym były wykonywane oraz w uzasadnionych przypadkach pomieszczenia i rejon przyległe,
- prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- sprzęt używany do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- drogi ewakuacyjne i dojścia do stanowisk prowadzonych prac powinny być tak dobrane, aby można było szybko ewakuować ludzi z miejsca zagrożonego pożarem.
- zlecający, stosownie do występujących w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych zagrożeń zapoznaje osoby wykonujące pracę z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,

Ustalenia organizacyjne

- Całkowitą odpowiedzialność za prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, zleconych firmom zewnętrznym, ponosi wykonawca tych prac.

- Zapis o odpowiedzialności wykonawcy za bezpieczne pod względem przeciwpożarowym przeprowadzenie tych prac powinien znaleźć się w umowie, a jeżeli prace prowadzone są na podstawie zlecenia w oddzielnym oświadczeniu wykonawcy.
- Dokument, o którym mowa w pkt. 2 powinien zawierać datę rozpoczęcia i zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.

8. Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania

8.1. Założenia ogólne

Przez warunki ewakuacji najogólniej należy rozumieć możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Bezpieczeństwo ewakuacji jest zawsze zdeterminowane przez czas pomiędzy momentem uświadomienia sobie przez człowieka faktu zagrożenia ze strony pożaru bądź odebraniem alarmu o pożarze a czasem, w którym ucieczka jest już niemożliwa na skutek działania czynników pożarowych. Problem ewakuacji jest więc problemem pewnego czasu niezbędnego na ewakuację, który w konkretnych warunkach lokalnych nie może być dłuższy niż czas, w którym powstały pożar stworzy warunki zagrażające życiu ludzi. Czas ten kształtują zarówno warunki techniczne jakie zostały zapewnione w obiekcie jak też specyfikacja konkretnego miejsca pożaru jaki może powstać w danej jego części.

Najważniejszym zagadnieniem gwarantującym bezpieczeństwo ludzi przebywających w obiekcie jest zapewnienie optymalnych rozwiązań w zakresie ewakuacji. Spełnienie wymagań przeciwpożarowych w tym zakresie zapobiega zagrożeniu dla życia i zdrowia ludzi przebywających w obiekcie, nawet przy niedostatecznej organizacji akcji ewakuacyjnej.

8.2. Warunki ewakuacji – rozwiązania techniczne

Podstawowe wymagania w zakresie technicznych warunków ewakuacji z obiektów wynikają z aktualnych przepisów techniczno –budowlanych, to m.in.:

- drzwi stanowiące wyjścia ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz,
- szerokość drzwi ewakuacyjnych – co najmniej 0,9 m; w przypadku zastosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła głównego nie może być mniejsza niż 0,9 m,
- wysokość drzwi ewakuacyjnych – co najmniej 2 m,
- minimalna szerokość użytkowa biegu schodów - 1,2 m, a spocznika – 1,5 m,
- szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych – nie mniej niż 1,4 m,
- wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m,
- długość przejść ewakuacyjnych – maksymalnie do 40 m dla ZL
- długość dojsć ewakuacyjnych – dla ZLIII:
 - przy jednym dojściu - maksymalnie do 30 m (w tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej),
 - przy co najmniej 2 dojściach - maksymalnie 60 m dla dojścia najkrótszego i 120 m dla drugiego dojścia,
- pomieszczenie powinno mieć co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie o co najmniej 5 m, gdy jest przeznaczone do jednoczesnego przebywania w nim ponad 50 osób,
- zabrania się stosowania do celów ewakuacji drzwi obrotowych i podnoszonych.

Wymagania te dotyczą budynków nowoprojektowanych (od 2002 r.) oraz istniejących w przypadkach dokonania nadbudowy, rozbudowy, zmiany sposobu użytkowania budynków. W przypadku pozostałych budynków , w których nie są spełnione aktualne warunki techniczne ewakuacji należy określić , czy warunki te powodują zagrożenie życia ludzi podczas ewakuacji. Zgodnie z par.16 rozporządzenia MSWiA z dn. 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów użytkowany budynek istniejący uznaje się za zagrażający życiu ludzi, gdy występujące w nim warunki techniczne nie zapewniają możliwości ewakuacji ludzi, występuje to m. in. w przypadkach, gdy:

- szerokość przejścia, dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego albo biegu bądź spocznika klatki schodowej służącej do ewakuacji jest mniejsza o ponad jedną trzecią od określonej w przepisach techniczno-budowlanych;
- długość przejścia lub dojścia ewakuacyjnego jest większa o ponad 100 % od określonej w przepisach techniczno budowlanych;

8.2.1. Długość przejść ewakuacyjnych

Długość przejścia ewakuacyjnego mierzy się w pomieszczeniu od najdalszego miejsca w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku.

Przejście nie powinno prowadzić łącznie przez więcej niż trzy pomieszczenia.

W analizowanym budynku długości przejść ewakuacyjnych są zgodne z obowiązującymi wymaganiami.

8.2.2. Długość dojść ewakuacyjnych

Długość dojścia ewakuacyjnego mierzy się wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia najdalej występującego, w którym może przebywać człowiek, do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku. W przypadku zakończenia dojścia ewakuacyjnego przedsionkiem przeciwpożarowym, długość tę mierzy się do pierwszych drzwi tego przedsionka.

W analizowanym budynku długości dojść ewakuacyjnych są zgodne z obowiązującymi wymaganiami.

8.2.3. Liczba oraz szerokość, wysokość i kierunek otwarcia wyjść ewakuacyjnych

Drzwi wejściowe do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych oraz drzwi ewakuacyjne powinny mieć w świetle ościeżnicy szerokość co najmniej 0,9 m, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób 0,8 m, wysokość co najmniej 2 m.; w przypadku zastosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła głównego nie może być mniejsza niż 0,9 m.

Drzwi stanowiące wyjścia ewakuacyjne z analizowanego budynku otwierają się na zewnątrz, a ich szerokość w świetle ościeżnicy jest zgodna z powyższymi wymaganiami.

8.2.4. Wysokość dróg ewakuacyjnych

Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m, natomiast wysokość lokalnego obniżenia – 2 m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż 1,5 m.

W analizowanym budynku lokalne obniżenie nie występuje, a wysokość dróg ewakuacyjnych spełnia wymagania.

8.2.5. Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych należy obliczyć proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać jednocześnie na danej kondygnacji budynku, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4 m. Dopuszcza się zmniejszenie szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób.

Szerokości poziomych dróg ewakuacyjnych (korytarzy) są zgodne z wymaganiami.

W analizowanym budynku szerokości dróg ewakuacyjnych są odpowiednie.

8.3. Zasady przeprowadzania ewakuacji

Decyzję o całkowitej ewakuacji osób z obiektu podejmuje Kierownik obiektu, osoba go zastępująca lub osoba ponosząca odpowiedzialność za daną strefę pożarową budynku w chwili wystąpienia zagrożenia. Osoba ta do czasu przybycia pierwszego zastępu ratowniczego PSP przejmuje kierownictwo nad przebiegiem działań ratowniczych. W przypadku wystąpienia zagrożenia lokalnego np. w dowolnym pomieszczeniu, obowiązek zaalarmowania osób znajdujących się w najbliższym otoczeniu spoczywa na każdym kto zauważy zaistniałe niebezpieczeństwo.

Organy uprawnione do podejmowania decyzji i kierowania ewakuacją

- Decyzję o ewakuacji budynku podejmuje Kierownik obiektu.
- Kierownikami działań ratowniczo-gaśniczych są wyznaczeni pracownicy wskazani w Zarządzeniu Rektora.

Obowiązki i zasady postępowania Kierownika obiektu

Po otrzymaniu informacji o pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu Kierownik poleca podległym pracownikom, wykonać następujące czynności:

- a. ochrona obiektu – uruchomić alarm pożarowy .
- b. pracownik sekretariatu – powiadomić Państwową Straż Pożarną tel: 0 998 lub 0 112 oraz pogotowie ratunkowe 0 999.
- c. Pracownicy wyznaczeni do działań ratowniczo-gaśniczych – dokonać oceny sytuacji pożarowej i podjąć próbę stłumienia pożaru w zarodku przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego oraz nadzór nad prawidłowym przebiegiem ewakuacji i udzielenie pierwszej pomocy przed medycznej osobom z obrażeniami.

Kierujący działaniami ratowniczo-gaśniczymi wyznaczony pracownik na miejscu zbiórki zbiera informacje od osób koordynujących ewakuację z poszczególnych części budynku o stanie i liczbie ewakuowanych osób i przekazuje te informacje do dowódcy przybyłych jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej.

Obowiązki i zasady postępowania osób wyznaczonych do prowadzenia ewakuacji w budynku

W budynku powinny być wyznaczone osoby do koordynowania ewakuacji pracowników. Ich zadania powinny polegać na:

- prawidłowej reakcji na alarm pożarowy polegającej na natychmiastowym przerwaniu wykonywanej pracy i podjęciu zadania koordynowania ewakuacji ze swojego obszaru,
- powiadomieniu pracowników o konieczności pozostawienia wszystkich rzeczy i kierowaniu się w stronę klatek schodowych i dalej do wyznaczonego miejsca zbiórki,
- koordynują prawidłowy przebieg ewakuacji, przeciwdziałają powstawaniu paniki i sprawdzają czy nikt nie pozostał w pomieszczeniach,
- ostatni opuszczają swój obszar ewakuacji,
- na miejscu zbiórki ustawiają pracowników w grupie i sprawdzają czy wszyscy opuścili budynek,
- przekazują informację o wykonanych czynnościach osobie kierującej ewakuacją. .

Osoby wyznaczone do koordynowania ewakuacji pracowników w budynku odpowiedzialne są za wyznaczenie dróg ewakuacyjnych, miejsca zbiórki, zachowania się po wyjściu z budynku.

Obowiązki i zasady postępowania ochrony obiektu

W sytuacji otrzymania informacji o powstałym zagrożeniu pracownik ochrony podejmuje następujące czynności:

- udaje się na miejsce wystąpienia zagrożenia w celu oceny sytuacji,
- jeżeli stwierdza powstanie pożaru oraz jego szybki rozwój uruchamia alarm pożarowy z budynku przy pomocy przycisku alarmu (przycisk uruchamia alarm akustyczny i optyczny),
- powiadamia o wystąpieniu zagrożenia Kierownika obiektu,
- pomaga przy ewakuacji ludzi z budynku,
- pozostaje do dyspozycji kierującego ewakuacją pracownika,
- wskazuje przybyłym strażakom lokalizację przeciwpożarowego wyłącznika prądu oraz lokalizację hydrantów zewnętrznych,
- przekazuje w razie potrzeby klucze do wszystkich pomieszczeń kierującemu działaniami ratowniczo-gaśniczymi.

W dniach wolnych od pracy oraz po godzinach pracy pracownik ochrony odpowiedzialny jest za kierowanie działaniami ratowniczo-gaśniczymi w budynku oraz za powiadomienie odpowiednich służb ratowniczych - straży pożarnej tel: 0 998, 0 112 oraz pogotowia ratunkowego 0 999.

Obowiązki i zasady postępowania wszystkich pracowników w budynku

W przypadku uruchomienia alarmu pożarowego (alarm akustyczny i optyczny):

- natychmiast kończą wykonywane prace i całkowicie podporządkowują się kierującemu akcją ewakuacyjną oraz wyznaczonej osobie prowadzącej ewakuację w danym obszarze,
- pracownicy ewakuują się zgodnie z kierunkami ewakuacji i przyjętymi procedurami ewakuacyjnymi do klatek schodowych i do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz budynku, a następnie do wyznaczonego miejsca zbiórki,
- opuszczając pomieszczenie zamykają okna i drzwi - pozostawiając klucz w zamku,
- na miejscu zbiórki stają w grupie tak, aby ułatwić sprawdzenie listy obecności koordynatorowi ewakuacji,
- jeżeli kierujący działaniami ratowniczo-gaśniczymi w budynku podejmie decyzję i przejściu do miejsca zbiórki II etapu ewakuacji, udają się tam natychmiast w zwartym szyku nie rozbijając stworzonej grupy.

Sposoby ogłaszania alarmu do ewakuacji

W rozpatrywanym obiekcie istnieje możliwość ogłoszenia alarmu za pomocą dźwiękowego systemu ostrzegawczego lub na wypadek jego niezadziałania – głosem. System DSO automatycznie ogłasza alarm po pojawieniu się drugiego stopnia alarmu w centralce systemu sygnalizacji pożaru.

Dodatkowo wyznaczeni koordynatorzy ewakuacji zobowiązani są do wydawania komunikatów głosowych jak np: "UWAGA EWAKUACJA!! PROSZĘ WSZYSTKICH O UDANIE SIĘ W KIERUNKU KLATKI EWAKUACYJNEJ.

Miejsce zbiórki ewakuowanych osób

Po wyjściu z budynku ewakuacja prowadzona jest dalej do wyznaczonych miejsc zbiórki, którymi są:

- parking przed wejściem głównym od strony wschodniej,

Jest to I etap ewakuacji, na którym następuje sprawdzenie listy obecności pracowników oraz czy ktoś nie potrzebuje pomocy medycznej.

W razie konieczności przewidziano możliwość ewakuacji na miejsce zbiórki zlokalizowane dalej od budynku, którym jest parking przy Hali Sportowo-Widowskiej (II etap ewakuacji). Decyzję podejmuje kierujący działaniami ratowniczo-gaśniczymi.

8.4. Ogólne wskazania dla osób uczestniczących w przeprowadzaniu ewakuacji

- zachować spokój, nie okazywać podniecenia i zdenerwowania, nie wszczynać zbędnych dyskusji lub co gorzej kłótni z innymi osobami;
- bezwzględnie i natychmiast podporządkować się zarządzeniom osoby kierującej ewakuacją i innymi działaniami ratowniczymi;
- udzielać pomocy osobom niezdolnym do indywidualnej ewakuacji;
- posiadać umiejętność ratowania osoby, której zapaliła się odzież;
- posiadać umiejętność postępowania w pomieszczeniach zadymionych;
- znać sposoby ratowania ludzi oraz użycia gaśnic;
- znać zasady alarmowania PSP, Pogotowia Ratunkowego i innych służb ratowniczych;

- utrzymywać podczas ewakuacji wzajemną łączność pomiędzy osobami uczestniczącymi w akcji ratowniczej oraz okazywać pomoc osobom zagrożonym.

Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych jest zagadnieniem bardzo istotnym ze względu na bezpieczeństwo osób ratowanych, które mogły ulec utracie przytomności i zatruci dymem jak również ze względu na przeprowadzających ewakuację, którzy mogli ulec zasłabnięciu.

Podczas prowadzenia ewakuacji w zadymionych pomieszczeniach należy kierować się następującymi zasadami:

a) wejście do pomieszczenia, z którego wydobywa się dym, stwarzający podejrzenie o powstaniu pożaru, wymaga zachowania szczególnej ostrożności:

- wchodzić ostrożnie, uchylając drzwi stopniowo;
- być w pozycji pochylonej, a nawet leżącej;
- mieć przy sobie zabraną wcześniej gaśnicę;
- w miarę możliwości mieć zabezpieczoną głowę oraz twarz (mokry ręcznik, chustka);
- poruszać się wzdłuż ścian aby nie stracić orientacji dotyczącej miejsca występowania wyjścia ewakuacyjnego;

wskazane jest przy tym, aby w pobliżu osoby wchodzącej do zadymionego pomieszczenia znajdowała się inna osoba zabezpieczająca ją w razie konieczności udzielenia niezbędnej, natychmiastowej pomocy.

b) w przestrzeni zadymionej należy poruszać się w pozycji pochylonej aby głowa znajdowała się jak najniżej, gdzie stosunkowo jest najmniejsze zadymienie i gdzie jest dostęp czystszy powietrza;

c) poszukiwanie w zadymionym pomieszczeniu osoby przypuszczalnie pozostałej powinno uwzględniać dokładne sprawdzenie miejsc, gdzie mogła się ona schronić.

Ratowanie osoby, której zapali się odzież jest jedną z podstawowych umiejętności i musi być dokonywana szybko, błyskawicznie bez wahania i najmniejszej zwłoki, a zarazem zdecydowanie z jednoczesnym zachowaniem ostrożności przez osobę ratującą.

Ratujący powinien:

- biegnąc w kierunku uszkodzonego (lub goniąc go, ponieważ osoby z płonącej odzieżą zazwyczaj biegną) wezwać do upadku i tarzania się po podłodze lub ziemi;
- podbiec szybko i przewrócić ofiarę wypadku;
- wezwać do zrzucenia płonącej odzieży, jeżeli jest to możliwe;
- zarzucić na ofiarę jakąkolwiek tkaninę znajdującą się w pobliżu (płaszcz, własną marynarkę);
- tarzać ofiarę wypadku, przytłumiając silnie narzutę do osoby ratowanej, aż do stłumienia płomienia,
zjąć ją później ostrożnie lub pozostawić do czasu udzielenia pierwszej pomocy przed medycznej;
- przekazać uszkodzonego pod opiekę lekarską.

Jednym z ważniejszych elementów ewakuacji jest przeciwdziałanie panice, która jest często zjawiskiem towarzyszącym w czasie pożaru.

Środki przeciwdziałania panice to:

- przykład osobisty
- zdecydowany nakaz
- wykazanie nierealności niebezpieczeństwa
- użycie siły
- unieszkodliwienie przywódcy paniki

Wszystkie ewakuowane osoby do czasu zakończenia działań ratowniczych powinny znajdować się w wyznaczonym miejscu, poza terenem akcji.

Po ewakuacji osób z obiektu należy przystąpić do ewakuacji mienia.

Ewakuację mienia należy prowadzić w miarę istniejących możliwości, mając na uwadze przede wszystkim bezpieczeństwo ludzi. W pierwszej kolejności należy ewakuować mienie z pomieszczeń najbardziej zagrożonych, znajdujące się na linii posuwania się ognia i przedmioty najbardziej cenne. Ewakuacja mienia nie może utrudniać działań ratowniczych, prowadzonych przez jednostki straży pożarnej i inne służby ratownicze.

UWAGA!! NIGDY NIE RYZYKUJ ŻYCIA DLA RATOWNIA MIENIA!!!

Nie każdy pożar powinien być równoznaczny z zarządzeniem ewakuacji.

Ewakuacja z obiektu powinna być przeprowadzona w przypadku gdy:

- pożar nie został ugaszony w zarodku, stwarza zagrożenie dla ludzi w pomieszczeniach znajdujących się na kierunku rozprzestrzeniania się pożaru oraz na kondygnacjach powyżej gdzie znajdują się osoby.
- zachodzi możliwość przedostania się ognia na sąsiednie kondygnacje.

8.5. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji ludzi

Obiekt stanowiący jedną strefę pożarową, w którym jednocześnie może przebywać więcej niż 50 stałych użytkowników, podlega obowiązkowi okresowego (co najmniej raz na dwa lata) przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

Przedmiotowy obiekt ma strefę pożarową o liczbie stałych użytkowników < 50 osób i nie podlega obowiązkowi wypełnienia tych zaleceń .

9. Sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią niniejszej instrukcji

Osoby zatrudnione w obiekcie, będące jego stałymi użytkownikami, powinny być zaznajamiane z treścią niniejszej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi w ramach szkoleń wstępnych oraz szkoleń okresowych w zakresie przeciwpożarowym z opracowanym programem.

Celem szkoleń przeciwpożarowych jest zapoznanie pracowników z:

- zagrożeniem pożarowym występującym w obiekcie,
- przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej,
- zasadami obsługi sprzętu i urządzeń ppoż.
- warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku.

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest Pracodawca w porozumieniu ze specjalistą ds. ochrony ppoż. Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkiem każdego pracownika bez względu na zajmowane stanowisko.

9.1. Szkolenia wstępne

Szkolenie wstępne w zakresie przeciwpożarowym pracownik powinien odbyć w czasie instruktażu ogólnego w ramach szkolenia w dziedzinie bhp przed przystąpieniem do pracy w obiekcie.

Odbycie przez pracownika szkolenia wstępnego w zakresie przeciwpożarowym w ramach szkolenia w dziedzinie bhp powinno być potwierdzone przez pracownika na piśmie, w „Karcie szkolenia wstępnego w dziedzinie bhp”.

9.2. Szkolenia okresowe

Celem szkolenia okresowego jest aktualizacja oraz ugruntowanie wiadomości i umiejętności pracownika w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej. Szkolenie okresowe pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych powinno być przeprowadzone nie rzadziej niż raz na trzy lata, natomiast dla pozostałych pracowników powinno być przeprowadzone nie rzadziej niż raz na sześć lat (w tym dla osób na stanowiskach kierowniczych co 5 lat).

Przewidywany zakres godzinowy wykładów z zakresu ppoż. nie mniej niż 2 godziny lekcyjne. Szkolenie okresowe powinno być zakończone egzaminem sprawdzającym, który przeprowadza organizator szkolenia. Pracownik po odbyciu szkolenia okresowego, otrzymuje zaświadczenie, które powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Wykłady na szkoleniu okresowym w zakresie przeciwpożarowym powinna prowadzić osoba posiadająca odpowiednie przygotowanie i doświadczenie zawodowe z dziedziny ochrony przeciwpożarowej, zgodne z wymaganiami art. 4 ust.2a lub 2b ustawy z dn. 24.08.1991r.

Ramowy program szkolenia w zakresie przeciwpożarowym

Lp .	Nazwa tematu szkolenia	Czas zajęć (min)	
		teoretycznych	praktycznych
1	Elementy zagrożenia pożarowego występującego w obiekcie, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów	25	-
2	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów	20	-
3	Zadania i obowiązki pracowników w czasie powstania pożaru. Organizacja i warunki ewakuacji.	25	-
4	Gaśnice i hydranty wewnętrzne. Budowa i zakres stosowania	20	-
5	Znajomość praktycznego użycia gaśnic i sprzętu hydrantowego	-	30
	Razem	90	30

10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej

10.1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową w obiekcie należy do Zarządcy.
2. Sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku prowadzi specjalista ds. bhp i ochrony ppoż. **Pani Justyna Wachnicka.**
3. Zadania szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego i zajmowanego stanowiska określono w dalszej części instrukcji.

10.2. Obowiązki

10.2.1. Obowiązki Kierownika obiektu.

Kierownik jest odpowiedzialny za:

- zapewnienie wyposażenia budynku w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze,
- oznakowanie dróg ewakuacyjnych, miejsca usytuowania hydrantów i gaśnic, miejsca zbiórki do ewakuacji oraz przeciwpożarowego wyłącznika prądu,
- utrzymanie dróg pożarowych w stanie umożliwiającym korzystanie z nich jednostek straży pożarnej,
- opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i jej aktualizację,
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku możliwości ewakuacji,
- przygotowanie budynku do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- nadzór nad prawidłowym wdrażaniem i stosowaniem niniejszej instrukcji.
- nadzór nad organizacją praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji

□

10.2.2. Obowiązki specjalisty ds. bhp i ochrony ppoż.

Specjalista ds. bhp i ochrony ppoż. zobowiązany jest do:

- kontrolowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz prowadzenia działalności edukacyjnej i ostrzegawczej w tym zakresie,
- znajomości warunków budowlanych budynku, jego urządzeń i wyposażenia technicznego, zasad ewakuacji itp.,
- organizowania systematycznego szkolenia pracowników w zakresie ochrony ppoż.,
- sprawowania nadzoru nad prawidłowym rozmieszczaniem, stanem technicznym oraz terminową konserwacją sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, odpowiednim oznakowaniem i utrzymaniem dróg ewakuacyjnych i pożarowych,
- czynnego udziału w szkoleniach, naradach i odprawach poświęconych zagadnieniom z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- analizowania przyczyn i skutków zaistniałych pożarów oraz opracowywania wniosków i metod prewencji.
- zgłaszania Kanclerzowi wniosków w zakresie zabezpieczenia ppoż. budynku
- nadzoru nad realizacją zaleceń pokontrolnych.

10.2.3. Obowiązki pracowników

Pracownicy zobowiązani są do:

- przestrzegania przepisów ppoż.,
- uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom tej wiedzy,
- utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- posiadania umiejętności posłużenia się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji oraz w dokumentacji techniczno - ruchowej użytkowanych urządzeń,

- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- niezwłocznego zgłaszania usterek mogących spowodować pożar osobom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pożarowe budynku – Kierownik obiektu,
- niezwłocznego zawiadomienia osób znajdujących się w strefie zagrożenia o grożącym im niebezpieczeństwie,
- w razie powstania pożaru – podporządkowania się poleceniom kierującego akcją i brania czynnego udziału w akcji ratowniczo – gaśniczej.

10.2.4 Obowiązki pracowników wykonujących czynności administracyjne

Do obowiązków tych pracowników należy:

- przestrzeganie przepisów BHP i Ppoż. na terenie budynku,
- informowanie Kierownika obiektu o wszystkich stwierdzonych nieprawidłowościach,
- posiadanie znajomości rozmieszczenia sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz jego obsługi.

10.2.5. Obowiązki kierującego działaniami ratowniczo-gaśniczymi - wyznaczonego pracownika lub Kierownika obiektu

- zebranie informacji od pracowników wyznaczonych do ewakuacji z budynku,
- kierowanie działaniami ratowniczo-gaśniczymi,
- wyłączenie prądu przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu,
- podjęcie decyzji o ewakuacji do II punktu zbornego,
- zabezpieczenie miejsca zdarzenia,
- przekazanie informacji o wykonanych czynnościach dowódcy przybyłych jednostek PSP,

10.2.6. Obowiązki pracowników ochrony obiektu

Do podstawowych obowiązków pracowników ochrony należy:

- przestrzeganie ustalonych procedur postępowania w przypadku zadziałania alarmu z systemu oddymiania,
- zwracanie uwagi i odpowiednie reagowanie na wszelkie znamiona pożaru,
- przestrzeganie ustalonych procedur postępowania w przypadku powstania pożaru oraz wprowadzenie na miejsce akcji przybyłych jednostek operacyjnych straży pożarnej,
- udzielanie niezbędnej pomocy i informacji jednostkom ratowniczo-gaśniczym biorącym udział w akcji gaśniczej oraz zabezpieczenie rejonu prowadzonych działań,
- pomoc przy organizacji, w miarę możliwości, ewakuacji ludzi i mienia,
- posiadanie znajomości rozmieszczenia sprzętu i urządzeń pożarowych, jak hydranty wewnętrzne, zewnętrzne i podręczny sprzęt gaśniczy oraz sposobu ich obsługi,
- zwracanie uwagi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu, a zwłaszcza w porze nocnej i w dniach wolnych od pracy, oraz podejmowanie stosownych działań celem niezwłocznego wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości,
- prowadzenie prawidłowej gospodarki kluczami do pomieszczeń celem umożliwienia niezwłocznego ich otwarcia w przypadku pożaru i innych zdarzeń losowych,

- informowanie Kierownika obiektu o wszelkich zdarzeniach, stwierdzonych nieprawidłowościach i podjętych działaniach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
- kierowanie działaniami ratowniczo-gaśniczymi po godzinach pracy pracowników

11. Wykaz telefonów alarmowych

Rodzaj służby	Tel. Alarmowy	Tel. Miejski
Policja	997 / 112	
Straż pożarna	998 / 112	
Pogotowie Ratunkowe	999 / 112	
Pogotowie Straży Miejskiej	986	
Pogotowie Energetyczne	991	
Administrator obiektu Pani Dorota Kurosz		48/361-7255

12. Postanowienia końcowe

W sprawach nie ujętych w niniejszej Instrukcji obowiązują aktualne przepisy Przeciwpożarowe, przepisy techniczno-budowlane oraz Polskie Normy dotyczące ochrony przeciwpożarowej.

13. Wzory dokumentów

Uniwersytet Radomski
ul. Malczewskiego 29
26-600 Radom

.....
(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(na) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie Budynku Dydaktycznego w Radomiu, ul. Chrobrego 27 ,

a w szczególności znane są mi zasady i sposoby związane z:

1. zagrożeniem pożarowym występującym na terenie obiektu,
2. eliminacją zagrożenia pożarowego,
3. przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej i odpowiedzialności z tytułu ich nie przestrzegania,
4. zasadami postępowania w przypadku pożaru,
5. zasadami obsługi sprzętu i urządzeń gaśniczych,
6. warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia.

Ponadto ustalenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

.....
podpis składającego oświadczenie

.....
podpis prowadzącego szkolenie wstępne

.....
podpis prowadzącego szkolenie podstawowe

Przyjęto do akt personalnych dnia

Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych

1. Nazwa i określenie budynku – pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie spawania

.....
.....

2. Zagrożenie wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub w pomieszczeniu

.....
.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych

.....
.....

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac spawalniczych

.....
.....

5. Ilość i rodzaje sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych

.....
.....

6. Środki i sposoby alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru

.....
.....

7. Osoba odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac spawalniczych

.....
.....

8. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych

.....
.....

9. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu

.....
.....

Podpisy członków komisji

.....
.....
.....

Wzór nr 3

KARTA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

KARTA REJESTRU PRAC NR /

1. Miejsce i rodzaj pracy
2. Czas pracy: dnia
godz. rozpoczęcia godz. zakończenia.....
3. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe:
.....
4. Sposób zabezpieczenia prac i środki zabezpieczające:
.....
5. Wykonujący prace (imię i nazwisko):
6. Odpowiedzialny za czynności zabezpieczające:
7. Nadzorujący prace:
8. Odpowiedzialny za kontrolę rejonu prac po ich zakończeniu:
.....

ZEZWALAM NA PROWADZENIE PRAC

.....
(Podpis zezwalającego)

9. Kontrole rejonu prac przeprowadzono: (data, godziny)

.....
(Podpis kontrolującego)

14. Podstawa opracowania

14.1. Podstawa prawna

1. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422),
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, nr 109, poz. 719),
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych. (Dz. U. 2009, nr 124, poz. 1030),
4. PN-EN ISO 7010:2012. Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
5. PN-EN ISO 7010:2012. Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
6. PN-EN 671-1:2012 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z wężem półsztywnym
7. PN-EN 671-2:2012 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z wężem płasko składanym.

14.2. Podstawa merytoryczna

- Zlecenie wykonania aktualizacji instrukcji;
- Wizja lokalna obiektu;
- Dostępna dokumentacja techniczna i budowlana obiektu

15. Wykaz załączników

- Załącznik nr 1. Wykaz osób przeszkolonych w zakresie ochrony przeciwpożarowej
Załącznik nr 2. Arkusz przeglądów aktualności treści instrukcji
Załącznik nr 3. Arkusz wprowadzanych w instrukcji zmian
Załącznik nr 4. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru
Załącznik nr 5. Zasady postępowania w czasie pożaru
Załącznik nr 6. Zasady gaszenia ognia za pomocą gaśnic
Załącznik nr 7. Zasady ewakuacji poszkodowanych z miejsc zagrożonych
Załącznik nr 8. Rodzaje i obsługa gaśnic
Załącznik nr 9. Sposoby zabezpieczania prac spawalniczych
Załącznik nr 10. Część graficzna instrukcji z planem rozmieszczenia sprzętu ppoż.
Załącznik nr 11. Procedura ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania.

16. Rozdzielnik

Instrukcję, w celu zapoznania się z zawartymi w niej postanowieniami, otrzymują do wglądu i zapoznania się pracownicy i studenci budynku Dydaktycznym ul Chrobrego 27 w Radomiu, wg załącznika nr 1.

17. Plany ewakuacji

W załączeniu

Załącznik nr 1

WYKAZ OSÓB PRZESZKOLONYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ ORAZ ZAPOZNANYCH Z INSTRUKCJĄ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

[illegible]

Załącznik nr 2

ARKUSZ PRZEGLĄDÓW AKTUALNOŚCI TREŚCI INSTRUKCJI

Lp.	Data	Uwagi o przeglądzie, nazwisko i podpis dokonującego przeglądu

ARKUSZ ZMIAN WPROWADZONYCH W INSTRUKCJI

Lp.	Nr strony (rozdziału)	Zmiana dotyczy	Wprowadził Data	Zatwierdził Data

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

1. **Każda osoba przebywająca na terenie obiektu , która zauważyła pożar lub uzyskała informację o pożarze czy zagrożeniu, obowiązana jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:**
 - a) **wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru narażone na jego skutki,**
 - b) **Państwową Straż Pożarną – telefon 998 lub 112**
 - c) **zarządzającego obiektem – tel. wew.**
 - d) **lub jego zastępcę - tel. wew.**
2. **Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy podać następujące informacje:**
 - a) **gdzie się pali – podać adres,**
 - b) **co się pali – rodzaj pomieszczenia, na której kondygnacji, rodzaj palącego się materiału, np. meble biurowe w pomieszczeniu pracy,**
 - c) **czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi, czy w pobliżu znajdują się materiały łatwopalne, itp.,**
 - d) **numer telefonu, z którego podaje się informacje oraz swoje imię i nazwisko.**

UWAGA: po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę należy odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

3. **W razie potrzeby powiadomić:**
 - a) **Pogotowie Ratunkowe – tel. 999**
 - b) **Policję – tel. 997**
 - c) **Pogotowie Energetyczne – tel. 991**
4. **W przypadku uszkodzenia sieci telefonicznej należy alarmować z najbliższego telefonu lub telefonu komórkowego.**
5. **Równolegle z alarmowaniem służb należy przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy gaśnic przenośnych oraz hydrantów wewnętrznych znajdujących się na terenie budynku.**
6. **Do czasu przybycia Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP akcją kieruje Zarządzający obiektem lub osoba przez niego wyznaczona, a w razie ich nieobecności najbardziej opanowana osoba spośród pracowników .**
7. **Każda osoba zobowiązana jest podporządkować się prowadzącemu akcję ratowniczo – gaśniczą.**
8. **Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna:**
 - **w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi prowadząc ewakuację z zagrożonego rejonu,**
 - **wyłączyć dopływ energii elektrycznej,**

- usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie materiały palne, wybuchowe, toksyczne oraz cenny sprzęt, materiały i dokumenty,
- nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar,
- po sprawdzeniu, że w pomieszczeniach objętych pożarem nie przebywają już ludzie należy pozamykać drzwi oddzielające ww. pomieszczenia od pomieszczeń sąsiednich oraz dróg ewakuacyjnych,
- ewakuować cenne przedmioty, ważne dokumenty, nośniki, o ile istnieje taka możliwość.

9. W razie konieczności ewakuacji po ogłoszeniu alarmu pożarowego:

a) sprawdź dłońią drzwi i klamkę, a następnie:

- jeżeli są gorące lub nienormalnie ciepłe – nie otwieraj drzwi,
- jeżeli drzwi i klamka nie są nagrzane – ostrożnie je otwórz, ale bądź gotów zamknąć je, jeżeli zaistnieje nieoczekiwane taka konieczność,
- jeżeli na korytarzu jest duże zadymienie poruszaj się jak najbliżej podłogi, skieruj się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego,
- jeżeli wyjście jest zablokowane – wróć do pokoju by oczekiwać na pomoc z zewnątrz.

b) jeżeli musisz pozostać w swoim pokoju:

- uszczelnij drzwi i kratki wentylacyjne zamoczonymi w wodzie ręcznikami,
- jeżeli dym w dalszym ciągu przedostaje się do twojego pokoju zakryj głowę wilgotnym ręcznikiem,
- w ostateczności otwórz okno lub wybij szybę,
- nie otwieraj okna, jeżeli płomienie wydobywają się na zewnątrz z niższych kondygnacji.
-

10. W przypadku zaistnienia pożaru po godzinach pracy portier zobowiązany jest:

- powiadomić Państwową Straż Pożarną,
- powiadomić zarządzającego obiektem,
- przystąpić do gaszenia pożaru przy użyciu gaśnic przenośnych i hydrantów wewnętrznych,
- po przybyciu Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej udzielić dowódcy tej jednostki niezbędnych informacji dotyczących pożaru,
- zabezpieczyć wspólnie obiekt oraz ewakuowane mienie

- **Zachować spokój!**

- Natychmiast zgłosić pożar, podając dokładne dane o miejscu i rozmiarach pożaru.

998

- **Ostrzec innych pracowników o pożarze.**

- Wyłączyć urządzenia wentylacyjne, transportowe i grzewcze, odciąć dopływ przewodów rurowych, zamknąć główny zawór gazu, w razie potrzeby wyłączyć spod napięcia urządzenia elektryczne.

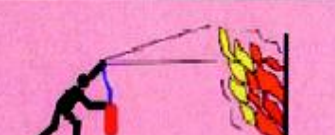
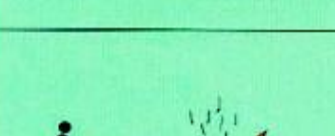
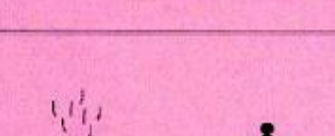
- Natychmiast opuścić obszary zagrożone, używając klatek schodowych, a także oznakowanych dróg ewakuacyjnych i pożarowych.

- Nie używać wind.
- Poruszać się w pozycji jak najbliżej podłogi (ochrona przed dymem i gorącym powietrzem).
- Działanie prowadzić zgodnie z instrukcją przeciwpożarową.

- **Ratowanie życia ludzi ma pierwszeństwo przed gaszeniem pożaru**

- Z chwilą przypicia straży pożarnej udzielić dowodcy sekcji stosownych informacji, przekazać plany budynku, dróg ewakuacyjnych i ratunkowych, a także właściwe klucze.

	DOBRZE	ŹLE
Gasić ogień w kierunku wiatru (z wiatrem)		
Palące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu!		
Pożary substancji kapiących i płynących gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu!		
Pożary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry!		
Stosować wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej!		
Zwracać uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia!		
Nigdy nie wieszać gaśnic po ich użyciu na stałe miejsce. Najpierw zlecić ich ponowne napełnienie!		

SPOSODY EWAKUACJI POSZKODOWANYCH Z MIEJSC ZAGROŻONYCH

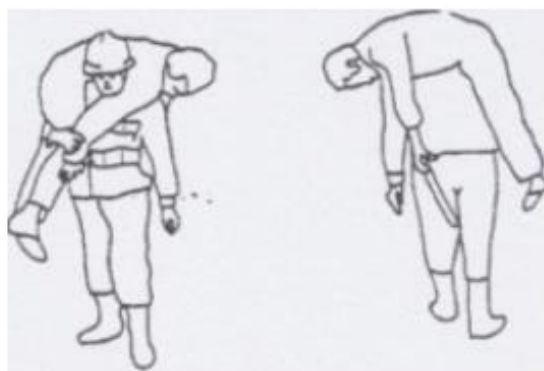
Rys. 1. Ewakuacja przez dwie osoby przy użyciu noszy

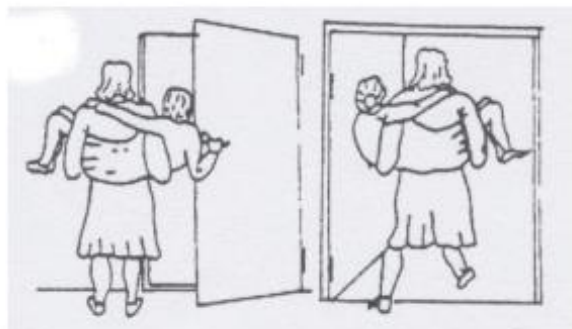
Rys. 2. Sposób przenoszenia rannych na krześle
(może zastąpić brak noszy)

Rys. 3. Ewakuacja przez dwie osoby "chwytami kończynowymi"

Rys. 4. Ewakuacja przez jedną osobę "chwytami strażackim"

Rys. 5. Ewakuacja przez jedną osobę chwytem "biodrowym" - przejście przez drzwi

Rys. 6. Ewakuacja przez dwie osoby "na stoleczku"

Rys. 7. Ewakuacja przez jedną osobę chwytem "tłumokowym"

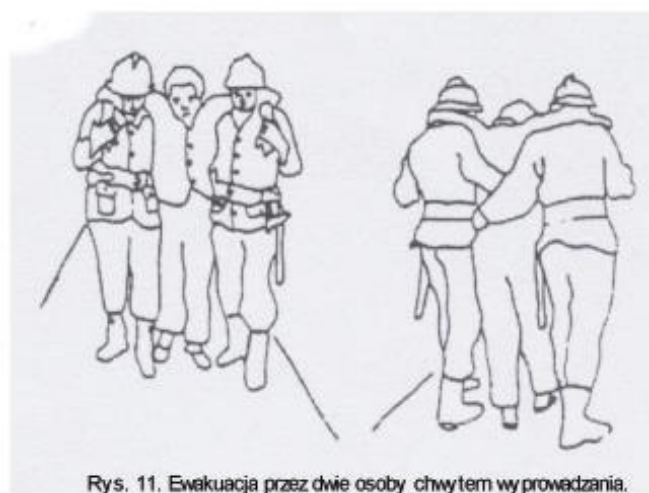
Rys. 8. Ewakuacja sposobem "wyprowadzenia"

Rys. 9. Ewakuacja przez dwie osoby chwytem "hustawkowym"

Rys. 10. Ewakuacja przez jedną osobę chwytem "na barana"

Rys. 11. Ewakuacja przez dwie osoby chwytem wyprzedzania.

Gaśnice śniegowe. Agregaty śniegowe

ZALETY

- środek gaśniczy nie wymaga do uwolnienia czynnika wyzwalającego
- zbija mechanicznie płomień dzięki sile podmuchu
- działa tłumiąco wypychając tlen gazem obojętnym
- działa chłodząco, temperatura CO₂: -78°C
- nie pozostawia śladów po użyciu
- stosuje się do gaszenia urządzeń pod napięciem

ZASTOSOWANIE

- pożary grupy B i C
- urządzenia i instalacje pod napięciem do 1 kV

PRZECIWWSKAZANIA

- nie wolno gasić:
 - pożarów siarki, węgla, metali lekkich, materiałów, obok których są związki cyjanków
 - palących się ludzi
 - silnie rozgrzanych elementów konstrukcji urządzeń

DZIAŁANIE

- wyciągnąć zawleczkę
- nacisnąć dźwignię uwalniającą CO₂
- wydajność kontrolować zaworem

Gaśnice proszkowe. Agregaty proszkowe

ZALETY

- nietoksyczność, neutralność
- duża zdolność penetracji ognia, chłodzenie i tworzenie warstwy izolacyjnej przed ogniem
- możliwość gaszenia urządzeń elektrycznych
- proszki fosforanowe posiadają zwiększoną odporność na wilgoć, wstrząsy i gaszą pożary grupy A
- gasi skutecznie pożary gazów

ZASTOSOWANIE

- proszki fosforanowe gaszą pożary grupy A, B, C
- proszki węglanowe gaszą pożary grupy B, C
- urządzenia elektryczne pod napięciem do 1 kV
- pożary grup D (proszek D)

PRZECIWWSKAZANIA

- nie powinno się gasić:
 - części ruchomych maszyn
 - komputerów i sprzętu elektronicznego

DZIAŁANIE

- wyciągnąć zawleczkę bezpieczeństwa
- nacisnąć dźwignię
- uwolniony proszek i jego wydajność kontroluje się zaworem

Sposoby zabezpieczania prac spawalniczych

Aby uniknąć niebezpieczeństwa powstania pożaru należy zabezpieczyć stanowisko spawalnicze w następujący sposób:

Przed pracą:

1. Sprawdzić, czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są technicznie sprawne, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz czy są tak ustawione w miejscu pracy, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu względnie gazów,
2. Przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy sprawny technicznie i odpowiednio dobrany sprzęt pożarniczy (gaśnice, hydronetki wodne),
3. Zależnie od sytuacji w miejscu spawania:
 - a) zabezpieczyć sąsiednie pomieszczenia przed przeniknięciem płomieni, iskier i cząstek metalu, uszczelniając wszelkie otwory i szczeliny w ścianach, podłogach i stropach (w tym również otwory w kanałach, tunelach, przewodach wentylacyjnych, itp.) niepalnym materiałem, np. zwilżonymi matami niepalnymi, gipsem, itp.,
 - b) usunąć na bezpieczną odległość poza promień zasięgu iskier wszelkie materiały palne, w tym również z pomieszczeń sąsiednich, jeśli w ich ścianach, podłogach i stropach przyległych do miejsca spawania występują otwory i szczeliny nie zabezpieczone w sposób określony wyżej,
 - c) przykryć szczelnie wszelkie materiały palne osłonami z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła, jeśli niemożliwe jest zastosowanie zabezpieczeń określonych, jak wyżej,
 - d) zabezpieczyć palne elementy budynku przed możliwością zapalenia, stosując w tym celu osłony z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła oraz stosując zraszanie wodą, itp.,
 - e) zdjąć palną izolację z przewodów, konstrukcji itp. na taką odległość od miejsca spawania, aby nie istniała możliwość jej zapalenia,
 - f) zabezpieczyć palne materiały przed zapaleniem wskutek przewodnictwa cieplnego, stosując np. odsunięcie materiałów (w tym również w pomieszczeniach sąsiednich) od przewodów, konstrukcji i urządzeń metalowych poddawanych spawaniu lub stałe chłodzenie wodą, itp.,
 - g) ze zbiorników i przewodów po gazach i cieczach palnych usunąć resztki gazów i par cieczy palnych, a także zanieczyszczenia i osady palne oraz dokonać pomiarów stężeń par gazów w atmosferze. Prace spawalnicze w pomieszczeniach lub urządzeniach zagrożonych wybuchem mogą być dopiero prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.

W czasie pracy:

1. Ściśle przestrzegać zaleceń zawartych w protokole komisji lub w zezwoleniu na spawanie.
2. Stałe obserwować miejsca upadku rozprysków spawalniczych, niezwłocznie likwidować zauważone źródło ognia, zbierać do wiadra lub pojemnika z piaskiem pozostałości elektrod i rozżarzone części metalu.

3. Parokrotnie, zależnie od czasu trwania pracy zraszać wodą zagrożone palne elementy budynku.
4. Przerwać pracę w przypadku zaistnienia sytuacji grożącej powstaniem pożaru.
5. W razie powstania pożaru zaalarmować straż pożarną i przystąpić do gaszenia.

Po pracy:

1. Dokładnie sprawdzić, czy w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach, tunelach itp. nie wystąpiły objawy ognia, tlenie, iskrzenie, dym.
2. Zrosić wodą nagrzane palne elementy budynku i miejsca w których mogłyby powstać zarzewia ognia.
3. Przeprowadzić kontrolę miejsca i rejonu przeprowadzania prac spawalniczych po upływie 4 godzin, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac spawalniczych.

Procedura Ewakuacji Osób o Ograniczonej Zdolności Poruszania się

W trakcie ogłoszenia ewakuacji należy przestrzegać zasad opisanych w rozdziałach IBP:

Rozdział 8 : Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania

Cel Procedury

Zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób z obiektów należących do **Uniwersytetu Radomskiego im Kazimierza Puławskiego w Radomiu** w sytuacji zagrożenia.

I. Przedmiot i zakres stosowania

Procedura określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących działania związane z ewakuacją osób o ograniczonej zdolności poruszania.

II. Podstawy Uruchomienia Procedury

- Pożar: ogłoszenie ewakuacji w sytuacji braku możliwości ugaszenia pożaru podręcznymi środkami gaśniczymi.
- Zamach o charakterze terrorystycznym: otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego dla ludzi środka np.: substancji chemicznej, przejęcie budynku przez uzbrojoną osobę/osoby.
- Zagrożenie NSCH: zagrożenie ze strony uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych.
- Zagrożenie katastrofą budowlaną.
- Zagrożenie wybuchem gazu spowodowane awarią instalacji gazowej.
- Inne.

III. Osoby objęte procedurą

- osoby odpowiedzialne za ewakuację,
- osoby o ograniczonej zdolności poruszania z dysfunkcjami narządów ruchu, wzroku, słuchu, zaburzeniami psychicznymi.

1. Osoby odpowiedzialne za ogłoszenie i realizację działań związanych z ewakuacją osób o ograniczonej zdolności poruszania.

-wykładowcy, pracownicy.

2. Osoby niepełnosprawne ruchowo: osoby niepełnosprawne ruchowo w ograniczonym zakresie poruszające się na wózku inwalidzkim, o kulach, z protezami nóg, rąk.

- niepełnosprawność ruchowa występuje w wielu różnych formach. Może dotyczyć całego ciała lub poszczególnych jego części (rąk, nóg, kręgosłupa).
- sprawność fizyczna ograniczona,
- utrudniony lub całkowity brak możliwości samodzielnego poruszania się
- konieczność przenoszenia na rękach lub stosowania wózków i noszy podczas

transportu,

- konieczność doboru dróg ewakuacji, dostępnych np. dla wózków,
- lęk przed pośpiesznym i nie zawsze wykonywanym konwencjonalnymi metodami transportem,
- często znaczna waga osób,
- pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
- brak utrudnień w komunikowaniu się z ratownikiem, możliwy kontakt wzrokowy i głosowy,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

3. Osoby niedowidzące, niewidome:

- sprawność fizyczna i umysłowa, możliwy kontakt głosowy,
- nigdy nie widziały ognia, pogorzeliska, sprzętu ratowniczego,
- brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące katastrofom,
- brak reakcji ochronnych na zagrożenia niesłyszalne i bezwonne,
- brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze,
- niemożność poruszania się bez przewodnika w terenie nieznanym lub znanym, lecz o zmienionej charakterystyce,
- stres i panika po wyczuciu za pomocą dotyku,
- chęć ewakuacji trasą dobrze sobie znaną, bez względu na jej dostępność,
- ufność w stosunku do osób widzących i dokładne wykonywanie ich poleceń głosowych,
- dotyk, słuch, węch i smak kompensują brak wzroku, również przy rozpoznawaniu zagrożeń,
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

4. Osoby niedosłyszące, niesłyszące:

- niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniu za pomocą syren, głośników, odbiorników rtv, a także osób niosących pomoc,
- konieczność rozmów migowych i czytania z ust - prowadzonych prawie indywidualnie,
- nieznamość języka migowego wśród większości społeczeństwa, a także wśród ratowników, co np. utrudnia przekazywanie informacji o obecności innych zagrożeń,
- niemożność lub kłopoty w uzyskaniu informacji o stanie zdrowia,
- utrudniony lub wręcz niemożliwy kontakt w ciemności i zadymieniu,
- sprawność fizyczna umożliwia samodzielne poruszanie się samodzielne wykonywanie zalecanych i zademonstrowanych czynności,
- wyostrome receptory wzroku, węchu i dotyku kompensują brak słuchu.
- konieczna pomoc ratowników podczas ewakuacji.

Zmiany zachodzące w szybkim tempie związane z zagrożeniem i ewakuacją wśród wymienionych grup osób mogą powodować dezorientację, panikę, stres, niechęć lub niemożność działania.

IV. Sposoby postępowania wobec osób o ograniczonej zdolności poruszania.

1. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami narządów ruchu

- wykorzystaj pełny i stały kontakt z otoczeniem za pomocą wszystkich receptorów,
- uspokój,
- wydaj polecenia,
- bądź stanowczy,
- wskaż kierunek ewakuacji,
- pomóż w ewakuacji.

2. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami wzroku

- zanim nawiądziesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Wymień swoje imię i powiedz co się dzieje,
- osoby niewidome korzystają ze swoich rąk do utrzymywania równowagi, więc jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię, zamiast chwycić ją za rękę,
- idąc opisuj otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody w górę, w dół,
- jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny. Sam okrzyk „uwaga!” nie pozwoli jej zorientować się, czy ma się zatrzymać, uciekać, pochylić czy coś przeskoczyć.

3. Elementy ułatwiające ewakuację osób z dysfunkcjami słuchu

- zanim zaczniesz mówić do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej, upewnij się że na ciebie patrzy. W zależności od sytuacji możesz zamachać ręką, dotknąć jej ramienia,
- mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy,
- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, a ujmij to, co chcesz powiedzieć inaczej.

V. Instrukcja postępowania na wypadek ewakuacji

1. Osoba odpowiedzialna za ogłoszenie ewakuacji i koordynowanie działań ewakuacyjnych do przybycia PSP:
 - Kierownik obiektu.
 - Osoba wyznaczona w zastępstwie.
2. Sygnałem do rozpoczęcia ewakuacji jest w zależności od zamontowanego na obiekcie:
 - Alarm Systemu Sygnalizacji Pożaru
 - Alarm Dźwiękowego Systemu Ostrzegawczego
 - Alarm ustny przez wyznaczonego pracownika„Uwaga, proszę wszystkich o opuszczenie budynku i udanie się do miejsca zbiórki”.
4. Zarządzoną ewakuację należy kontynuować. Nie można odwoływać ewakuacji

w czasie jej trwania.

5. W trakcie ewakuacji zabronione jest korzystanie z windy.
- 6. Na miejsce zbiórki do ewakuacji wyznacza się parking od strony wschodniej**
7. Na miejscu zbiórki KDR sprawdza stan osobowy pracowników i studentów.
8. W zależności od rozwoju sytuacji w razie konieczności można wyznaczyć inne bezpieczne dla osób miejsce zbiórki
9. W sytuacjach koniecznych np.: spotkania z udziałem osób trzecich, Uniwersytet prowadzi ewidencję osób o ograniczonej zdolności poruszania się.
Ewidencja prowadzona jest tylko w konkretnym celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom niepełnosprawnym w sytuacji zagrożenia i konieczności ewakuacji oraz zapewnienia miejsca w budynku zgodnie z wytycznymi ppoż.
10. W sytuacji doraźnego pobytu w obiektach Uniwersytetu osób trzecich o ograniczonej zdolności poruszania, np.: wizyta w sekretariacie Uniwersytetu, opiekę nad daną osobą przejmuje pracownik, który w danej chwili ma z nią kontakt.
11. W przypadku przyjęcia na Uniwersytet studentów o ograniczonej zdolności poruszania się, zostaje przypisany stały opiekun/opiekunowie, który zna miejsce pobytu studenta na uczelni i w chwili ogłoszenia ewakuacji jest odpowiedzialny za udzielenie pomocy w opuszczeniu budynku.

VI. Opieka nad studentami w trakcie zajęć.

Nad grupami studentów opiekę sprawują wykładowcy, którzy w danej chwili przebywają ze studentami.

Niezwłocznie po rozpoczęciu zajęć wykładowca ma obowiązek sprawdzić obecność i zaznaczyć w dzienniku elektronicznym.

Po ogłoszeniu ewakuacji wykładowcy wraz ze studentami udają się na wyznaczone miejsca zbiórki. Głównym zadaniem wykładowców jest ewakuacja studentów i zapewnienie drożności wyjść ewakuacyjnych, sprawdzenie sal.

Pierwsza osoba, która znajdzie się przy drzwiach ewakuacyjnych powinna otworzyć drzwi na pełną szerokość i zabezpieczyć je w taki sposób (przytrzymać drzwi nie wyposażone w blokadę) aby umożliwić opuszczenie budynku wszystkim osobom.

Przedstawiony sposób ewakuacji jest podstawowym jej wariantem, który w zależności od rozwoju sytuacji, miejsca i rozmiaru zagrożenia może ulec zmianie, i w zależności od którego trzeba będzie podjąć właściwe działania.

W tym celu powinien być wyznaczony KDR, który na bieżąco będzie podejmował decyzje.

Pomimo wyznaczenia osób odpowiedzialnych mogą zaistnieć sytuacje, w których osoby odpowiedzialne za przydzielony im zakres ewakuacji będą nieobecne lub będą wykonywały inne zadania. Dlatego też należy regularnie przeprowadzać szkolenia z zakresu ochrony ppoż. oraz ćwiczenia z zakresu ewakuacji i użycia środków gaśniczych aby każda osoba

odpowiedzialna za nadzór i przynależny jej zakres obowiązków mogła poradzić sobie w różnych sytuacjach zagrożenia pożarowego

Techniczne sposoby ewakuacji osób poszkodowanych / osób o ograniczonej zdolności poruszania

Źródło: Platforma edukacyjna Ministerstwa Edukacji Narodowej – Ewakuacja ludności. Licencja: CC BY 3.

PROCEDURA EWAKUACJI ETAPOWEJ OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

w trakcie ogłoszenia ewakuacji należy przestrzegać zasad opisanych w rozdziałach IBP:

Rozdział 9 :Warunki i organizacja ewakuacji ludzi

Cel Procedury

Zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób z obiektów należących do **Uniwersytetu Radomskiego im Kazimierza Puławskiego w Radomiu** w sytuacji zagrożenia.

VII. Przedmiot i zakres stosowania

Procedura określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących działania związane z ewakuacją osób o ograniczonej zdolności poruszania.

VIII. Podstawy Uruchomienia Procedury

- Pożar: ogłoszenie ewakuacji w sytuacji braku możliwości ugaszenia pożaru podręcznymi środkami gaśniczymi.
- Zamach o charakterze terrorystycznym: otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego niebezpiecznego dla ludzi środka np.: substancji chemicznej, przejście budynku przez uzbrojoną osobę/osoby.
- Zagrożenie NSCH: zagrożenie ze strony uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych.
- Zagrożenie katastrofą budowlaną.
- Zagrożenie wybuchem gazu spowodowane awarią instalacji gazowej.
- Inne.

IX. Osoby objęte procedurą

- osoby odpowiedzialne za ewakuację,
- osoby przebywające w budynku
- osoby o ograniczonej zdolności poruszania z dysfunkcjami narządów ruchu, wzroku, słuchu, zaburzeniami psychicznymi.

IV objaśnienia użytych sformułowań

1. Osoby ze szczególnymi potrzebami – osoby, które ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajdują, muszą podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

W sytuacji ewakuacji osobami ze szczególnymi potrzebami mogą być:

- osoby z niepełnosprawnością ruchową, w tym osoby poruszające się na wózku, osoby poruszające się przy użyciu dodatkowych środków (kul, laski, balkoniku itp.), osoby z protezami kończyn/y dolnych lub górnych, osoby niskorosłe, seniorzy, osoby ze znaczną nadwagą, a także osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się (np. kobiety w ciąży, osoby w okresie rekonwalescencji, rodzice z małymi dziećmi);
- osoby z niesprawnością narządu wzroku, w tym osoby słabowidzące lub niewidome;
- osoby z niesprawnością narządu słuchu;
- osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz narażonymi na dezorientację, panikę, niechęć lub niemożność działania w sytuacji stresowej.

2. Bezpieczna ewakuacja – zorganizowane przemieszczanie się ludzi do bezpiecznego miejsca, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej.

3. Bezpieczne miejsce – wyznaczone miejsce zbiórki na zewnątrz budynku lub miejsce wewnątrz budynku położone w innej strefie pożarowej nieobjętej pożarem.

4. Miejsce oczekiwania – miejsce wewnątrz budynku, wydzielone pożarowo, które może być użyte do czasowego oczekiwania osób na ewakuację przez profesjonalne służby ratownicze, w sytuacji braku możliwości oczekiwania w miejscu bezpiecznego oczekiwania (np. przedsionki przy klatce schodowej lub spocznik w klatce wydzielonej pożarowo). W sytuacji zagrożenia jako miejsca oczekiwania należy wybierać miejsca położone w innej strefie pożarowej niż strefa, w której wystąpiło zagrożenie.

5. Miejsce bezpiecznego oczekiwania – uprzednio wyznaczone miejsce oczekiwania na uratowanie przed zaistniałym zagrożeniem w czasie wystarczającym na ewakuację, położone w innej strefie pożarowej niż strefa, w której wystąpił pożar. W sytuacji ewakuacji wybór miejsca bezpiecznego oczekiwania powinien uwzględniać kierunek rozprzestrzeniania się zagrożenia poprzez wybranie miejsca położonego w kierunku przeciwnym do kierunku zagrożenia.

Miejsce bezpiecznego oczekiwania powinno być wyposażone w dodatkowe rozwiązania takie jak: odseparowanie od ciągów komunikacyjnych, wyposażenie w wewnętrzny interkom łączący z miejscem prowadzenia akcji ratowniczej, wyposażenie w środki ewakuacji takie jak krzeselka czy koce ewakuacyjne, wyposażenie w środki gaśnicze, wyposażenie w oświetlenie awaryjne, wyposażenie w ławkę, zapewnienie minimalnej przestrzeni manewrowej dla wózków (m.in. kwadrat o boku 1,5 m).

Jeśli w budynku nie wyznaczono miejsc bezpiecznego oczekiwania lub nie są one dostępne w momencie ewakuacji, jako miejsce oczekiwania należy wskazać miejsce o jak najlepszych cechach bezpieczeństwa oraz możliwości skutecznej realizacji ewakuacji, np. miejsce położone w przeciwległej części budynku do miejsca wystąpienia

zagrożenia oraz kierunku jego rozprzestrzeniania, przy odpowiednio dużym oknie, do którego możliwy będzie podjazd służb ratowniczych pojazdem z wysięgnikiem.

6. Ewakuacja etapowa – ewakuacja osób ze szczególnymi potrzebami, podzielona na etapy związane z ewakuacją do bezpiecznego miejsca wewnątrz budynku, przekazaniem informacji o osobach oczekujących służbom ratowniczym, oraz ewakuacja tych osób na zewnątrz budynku przez profesjonalne służby ratownicze.

7. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego w skrócie Instrukcja pożarowa określa wszystkie elementy, warunki i organizację ewakuacji, plany ewakuacji, strefy pożarowe w budynku, a także dostępne środki ochrony p. poż. Instrukcja pożarowa musi być łatwo dostępna oraz musi być aktualizowana co 2 lata.

8. Plany ewakuacyjne opracowane na podstawie instrukcji pożarowej muszą w sposób czytelny prezentować drogi ewakuacji, strefy pożarowe w budynku oraz dostępne środki ochrony przeciwpożarowej. Plany ewakuacyjne powinny być umieszczone w widocznych, łatwo dostępnych miejscach.

9. Właściciel lub zarządca budynku – rektor lub kierownik administracyjny budynku. Jest to osoba odpowiedzialna za organizację procesu ewakuacji, przeprowadzanie próbnych ewakuacji oraz szkoleń personelu w zakresie wymaganym stosownymi przepisami.

10. Osoby wspomagające ewakuację – osoby będące pracownikami budynku (pracownicy portierni, szatni, ochrony, pracownicy techniczni lub pracownicy odpowiedzialni za utrzymywanie czystości) przeszkolone i wyznaczone do aktywnego udziału w przeprowadzeniu ewakuacji w budynku.

11. Osobami biorącymi aktywny udział w ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami w budynkach Uniwersytetu Radomskiego są:

- osoby wyznaczone do kierowania ewakuacją w budynku oraz osoby wyznaczone do wspomagania ewakuacji;
- nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia w chwili ogłoszenia ewakuacji w budynku, w zakresie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami znajdujących się w ich grupach zajęciowych;
- pracownicy uczelni będący kierownikami biur i jednostek mieszczących się w budynku, ich zastępcy oraz osoby przez nich wskazane, w zakresie ewakuacji pracowników tych biur będących osobami ze szczególnymi potrzebami.

12. Aktywny udział w ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami polega na:

- skutecznym i osobistym prowadzeniu w sposób zorganizowany osób ze swojej grupy drogami ewakuacyjnymi do miejsc bezpiecznego oczekiwania lub bezpośrednio na zewnątrz do miejsca zbiórki;
- wydawaniu jednoznacznych poleceń w celu realizacji działań ewakuacji w sposób spokojny, bezpieczny, zapobiegający panice oraz adekwatny do bieżących zagrożeń;

- identyfikacji osób ze szczególnymi potrzebami w grupie i realizacji ich ewakuacji w sposób właściwy do ich potrzeb;
- skutecznym i osobistym przekazaniu informacji o osobach ze szczególnymi potrzebami ewakuowanym do bezpiecznych stref oczekiwania, osobie kierującej ewakuacją oraz służbom ratunkowym.

13. Próbne ewakuacje oraz szkolenia w zakresie organizacji ewakuacji w budynku.

Kierownicy administracyjni budynków są zobowiązani, aby raz do roku przeprowadzać próbną ewakuację oraz szkolenie, w których pracownicy budynku oraz inne osoby zaangażowane we wspomaganie ewakuacji zostaną przeszkolone m.in. w zakresie organizacji i postępowania w sytuacji ewakuacji, obowiązujących procedur ewakuacji, położenia bezpiecznych miejsc oczekiwania oraz stref pożarowych, dostępnych środków uratowania, a także sposobów bezpiecznego udzielania pomocy osobom ze szczególnymi potrzebami.

V Elementy ułatwiające ewakuację .

1. Ewakuacja osób z niepełnosprawnością ruchową:

- jeśli osoba ma trudności z przejściem klatką schodową, doprowadź ją lub wyznacz osobę, która doprowadzi tę osobę do miejsca bezpiecznego oczekiwania,
- zapytaj, jak skutecznie możesz pomóc w sprawnym przemieszczeniu i udziel pomocy we wskazany sposób,
- w sytuacji ograniczonych możliwości przemieszczania się użyj fotela biurowego lub krzesła na kółkach w celu szybkiego przemieszczenia tej osoby do strefy bezpiecznego oczekiwania.

2. Ewakuacja osób z niepełnosprawnością wzroku:

- jeśli nie wiesz, jak pomóc zapytaj, zawsze, zanim zaczniesz pomagać, komunikuj swoje zamiary,
- zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym – wymień swoje imię, poinformuj o zaistniałej sytuacji i swoich zamiarach,
- w celu udzielenia pomocy w szybkim przemieszczaniu się, zaproponuj jej swoje ramię, zamiast chwytać ją za rękę,
- idąc, opisz otoczenie i wskazuj pojawiające się przeszkody, np. progi, schody w górę, w dół, itp.
- jeśli chcesz ostrzec osobę niewidomą, zrób to w sposób konkretny, wskazując na cechy przestrzeni – np. gdy przed tobą, po prawej stronie zaczynają się schody w dół, ogólne ostrzeżenie „uważaj!” nie będzie wystarczające, aby osoba niewidoma właściwie zrozumiała intencje ostrzeżenia.

3. Ewakuacja osób głuchych i osób z niepełnosprawnością słuchu:

- zanim zaczniesz mówić do osoby głuchej lub z niepełnosprawnością słuchu, upewnij się, że na ciebie patrzy,
- aby zwrócić uwagę osoby z dysfunkcjami słuchu możesz zamachać ręką lub dotknąć jej ramienia,
- mów z twarzą zwróconą w kierunku swojego rozmówcy,
- jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś zdania, nie powtarzaj go, ale sformułuj w inny sposób lub napisz.

4. Ewakuacja osób z problemami natury psychicznej:

- traktuj każdą osobę jako indywidualną jednostkę, zapewnij, że jej pomożesz,
- w sytuacji ataku panicznego lęku odwróć uwagę, zadawaj pytania, informuj o podejmowanych czynnościach, pomóż osobie zapanować nad oddechem np. poprzez głośne liczenie lub oddychanie do papierowej torebki,
- wykorzystaj fakt, że osoby chętnie podchwytyją czynności wykonywane przez innych lub przywódcę grupy.

VI. Wytyczne dla osób odpowiedzialnych za kierowanie ewakuacją w budynku

1. W pierwszej kolejności podejmij ewakuację osób z pomieszczeń objętych bezpośrednim zagrożeniem np. z pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, jak również z rejonów, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte.

2. Sprawdź, czy w rejonie bezpośredniego zagrożenia, w pomieszczeniach znajdujących się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, jak również w miejscach zagrożonych odcięciem **mogą znajdować się osoby ze szczególnymi potrzebami.**

- Dowiedz się od kierowników, ich zastępców lub pracowników jednostek mieszczących się w rejonie zagrożenia bądź dyrektora/kierownika administracyjnego budynku czy w pomieszczeniach są osoby wymagające dodatkowej pomocy.
- Zbierz informacje o ew. pozostałych osobach wymagające dodatkowej pomocy od wykładowców kierujących ewakuację grup z sal wykładowych.
- Sprawdź w ewidencji użycia urządzeń technicznych służących zapewnieniu dostępności architektonicznej dla osób z niepełnosprawnościami, czy nie wynika z niej obecność osoby ze szczególnymi potrzebami w zagrożonym rejonie (np. czy pracownik udzielił pomocy poprzez użycie Platformy przyschodowej osobie poruszającej się na wózku). Jeśli w budynku taka ewidencja nie jest prowadzona, należy ją wprowadzić.
- Zadania sprawdzenia obecności osób ze szczególnymi potrzebami w miejscach zagrożenia możesz powierzyć osobom wspomagającym ewakuację lub wyznaczyć do tego zadania np. pracowników budynku będących na miejscu.

3. Ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami należy przeprowadzić etapami.

- Osoby ze szczególnymi potrzebami, szczególnie mające trudności w poruszaniu się oraz przebywające na wyższych kondygnacjach, kieruj do miejsc bezpiecznego oczekiwania, w których będą mogły czekać na ewakuację ze strony profesjonalnych służb ratowniczych.
- Do szybkiego przemieszczenia osób z trudnościami ruchowymi (np. osób o kulach, osób starszych lub innych osób, które nie są w stanie szybko i bezpiecznie samodzielnie się poruszać) możesz użyć fotela biurowego lub krzesła na kółkach.
- Pomocy nie musisz udzielać osobiście. Wskaż osoby, które mogą udzielić pomocy i poinstruuj je, co mają zrobić.
- Działania polegające na bezpośrednim transportowaniu z użyciem dodatkowych środków (np. krzesłami ewakuacyjnymi, a w szczególności środkami improwizowanymi) podejmuj tylko w sytuacji koniecznej. Jakiegolwiek przenoszenie osób należy pozostawić służbom ratowniczym. Samodzielne przenoszenie lub podnoszenie może być realizowane tylko w wyjątkowej sytuacji, tylko przez osoby mogące bezpiecznie udzielić takiej pomocy, oraz tylko z użyciem bezpiecznych technik przenoszenia za pomocą tzw. chwytu kończynowego lub krzesłkowego.

4. Należy pamiętać o skutecznym komunikowaniu się z osobami ewakuowanymi.

- Przed podjęciem działań poinformuj osoby ewakuowane o tym, kim jesteś oraz co jest powodem Twoich działań. Pamiętaj, że część osób może nie być świadoma o zaistniałym zagrożeniu i potrzebie ewakuacji.
- Staraj się, by Twoje komunikaty były krótkie, rzeczowe i stanowcze.
- Zapytaj, jak bezpiecznie pomóc, szczególnie gdy osoba nie będzie w stanie szybko i bezpiecznie przemieszczać się samodzielnie.

5. Po przybyciu profesjonalnych służb ratowniczych poinformuj je o osobach oczekujących na ewakuację w miejscach bezpiecznego oczekiwania.

- Poinformuj służby ratownicze o miejscach i ilości osób oczekujących na pomoc. Przekaż informacje o potrzebach i trudnościach tych osób.
- Wskaż dostępne drogi ewakuacji oraz dostępne dodatkowe środki uratowania jak np. krzeselka ewakuacyjne.

VII. Wytyczne dla kierowników jednostek mieszczących się w budynku i osób wyznaczonych do koordynowania ewakuacji

1. Przed rozpoczęciem ewakuacji uspokój grupę i zorientuj się w bieżącej sytuacji.

- Ściśle stosuj się do poleceń przełożonych lub prowadzących akcję ratowniczą;
- Na podstawie komunikatów lub informacji od osób kierujących ewakuacją dowiedz się, które drogi ewakuacji są bezpieczne oraz gdzie znajdują się najbliższe bezpieczne strefy oczekiwania;
- Wydadaj polecenie zabezpieczenia sprzętu elektronicznego, wyłączenia sprzętu elektrycznego i gazowego, zabezpiecz dane informatyczne przed dostępem osób niepowołanych.

2. Upewnij się, czy osoby ze szczególnymi potrzebami w Twoim biurze/dziale posiadają osobę do udzielenia pomocy w ewakuacji.

- dowiedz się, gdzie znajdują się osoby ze szczególnymi potrzebami z Twojego zespołu;
- sprawdź, czy każda z nich posiada osobę do pomocy, lub wyznacz taką osobę;
- w sytuacji doraźnego pobytu w biurze/dziale osób trzecich ze szczególnymi potrzebami obowiązek udzielenia pomocy w bezpiecznym opuszczenia pomieszczeń przejmie pracownik, który w danej chwili ma z nią kontakt.

3. Rozpocznij ewakuację.

- Wydawaj polecenia w sposób spokojny, rzeczowy i stanowczy. Zapobiegaj wywołaniu paniki. Zwróć uwagę na stosowanie się do poleceń osób kierujących ewakuacją.
- Osoby pełnosprawne skieruj do odpowiednich wyjść ewakuacyjnych; wskaż kierunek ewakuacji i wyznaczone miejsce zbiórki; zwróć uwagę na poruszanie się prawą stroną korytarzy i klatek w celu umożliwienia poruszania się w przeciwnym kierunku służbom ratującym.
- Osoby ze szczególnymi potrzebami, przebywające na wyższych kondygnacjach, kieruj wraz z osobami pomagającymi do miejsc bezpiecznego oczekiwania. Wcześniej ustal z osobami kierującymi ewakuacją położenie tych miejsc oraz poinformuj o osobach, które na tę pomoc będą oczekiwały.

4. Zabezpiecz pomieszczenia.

- Upewnij się, że pomieszczenia biurowe oraz inne pomieszczenia przyległe (toalety, magazyny, pom. socjalne) zostały opuszczone;
- W przypadku pożaru drzwi i okna powinny zostać zamknięte, a klucze pozostawione w drzwiach;
- W przypadku skażenia chemicznego drzwi i okna powinny zostać otwarte.

5. Poinformuj osoby kierujące ewakuacją i/lub służby ratownicze o stanie ewakuacji swojej grupy.

- Poinformuj o miejscach i ilości osób oczekujących na pomoc. Przekaż informacje o potrzebach i trudnościach tych osób;
- Pozostań na miejscu do czasu otrzymania stosownej informacji, o zakończeniu ewakuacji lub powrotu do budynku i dalszej pracy i nauki.

VIII. Wytyczne dla nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w momencie ogłoszenia ewakuacji

1. Przed rozpoczęciem ewakuacji uspokój grupę i zorientuj się w bieżącej sytuacji.

- Ściśle stosuj się do poleceń osób kierujących ewakuacją lub prowadzących akcję ratowniczą;
- Na podstawie komunikatów, lub informacji od osób kierujących ewakuacją dowiedz się, które drogi ewakuacji są bezpieczne oraz gdzie znajdują się najbliższe miejsca bezpiecznego oczekiwania;
- Zabezpiecz salę. Jeśli sala wyposażona jest w sprzęt komputerowy, należy go wyłączyć; każda osoba niech weźmie swoje rzeczy osobiste;

2. Upewnij się, czy w grupie są osoby ze szczególnymi potrzebami.

- Dla każdej osoby, o widocznej niepełnosprawności wyznacz osobę pełnosprawną do pomocy lub osobiście zadbaj o jej ewakuację. Zwróć uwagę, by każda osoba pomagająca dopytała, jak bezpiecznie pomóc, szczególnie gdy druga osoba nie będzie w stanie szybko i bezpiecznie przemieszczać się samodzielnie.
- Zapytaj, czy w grupie znajdują się osoby wymagające pomocy w ewakuacji. Dla każdej z nich także wyznacz osobę pełnosprawną do udzielenia pomocy lub udziel jej osobiście.

3. Rozpocznij ewakuację.

- Wydawaj polecenia w sposób spokojny, rzeczowy i stanowczy. Zapobiegaj wywołaniu paniki;
- Osoby pełnosprawne skieruj do odpowiednich wyjść ewakuacyjnych; wskaż kierunek ewakuacji i wyznaczone miejsce zbiórki; zwróć uwagę na poruszanie się prawą stroną korytarzy i klatek w celu umożliwienia poruszania się w przeciwnym kierunku służbom ratującym;
- Osoby ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w sytuacji przebywania na wyższych kondygnacjach, kieruj wraz z osobami pomagającymi do bezpiecznych miejsc oczekiwania; zwróć uwagę osobom pomagającym na Zasady bezpiecznego udzielania pomocy.

4. Zabezpiecz salę.

- Upewnij się, że salę i ew. pomieszczenia przyległe opuściły wszystkie osoby;
- W przypadku pożaru drzwi i okna powinny zostać zamknięte, a klucze pozostawione w drzwiach;
- W przypadku skażenia chemicznego drzwi i okna powinny zostać otwarte.

5. Poinformuj osoby kierujące ewakuacją i/lub służby ratownicze o stanie ewakuacji swojej grupy.

- Poinformuj o miejscach i ilości osób oczekujących na pomoc. Przekaż informacje o potrzebach i trudnościach tych osób;
- Pozostań na miejscu do czasu otrzymania stosownej informacji, o zakończeniu ewakuacji lub powrotu do budynku i dalszej pracy i nauki

INSTRUKCJA

EWAKUACJI ETAPOWEJ OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Etap I Ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami i niepełnosprawnościami

Przemieszczenie do miejsca bezpiecznego oczekiwania, gdzie osoby te mogą bezpiecznie czekać na pomoc i być ewakuowane

Zauważenie zagrożenia i alarm:

1. Każda osoba przebywająca na terenie obiektu, która zauważyła pożar lub uzyskała informację o pożarze czy zagrożeniu, zobowiązana jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:

- a) wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru lub innego zagrożenia narażone na jego skutki,
- b) poinformować ochronę obiektu tel.,
- c) Państwową Straż Pożarną – telefon 998 lub 112

2. Ochrona po uzyskaniu informacji o zagrożeniu zobowiązana jest do:

- a) informuje osoby odpowiedzialne za ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami
- b) otwiera wyjścia ewakuacyjne i zabezpiecza drzwi przed samoistnym zamknięciem
- c) zarządzającego obiektem – tel.....,
- d) lub jego zastępcę - tel.....

3. Osoby odpowiedzialne za ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami zobowiązane są do:

- a) uzyskania informacji od kierowników lub zastępców czy w pomieszczeniach są osoby wymagające dodatkowej pomocy
- b) rozpocząć ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami bezpośrednio na zewnątrz do miejsca zbiórki lub miejsc bezpiecznego oczekiwania szczególnie z najdalej oddalonych miejsc lub najwyższej usytuowanych
- c) wskazania osoby, które mogą udzielić pomocy i poinstruuj je, co mają zrobić

Etap II Ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami :

Zapewnienie pomocy w ewakuacji przez odpowiednie osoby

1. Osoby odpowiedzialne za ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami zobowiązane są do:

- a) sprawdzenie obecności miejscach bezpiecznego oczekiwania na ewakuację
- b) o ile to możliwe podjęcie ewakuacji osób z miejsc bezpiecznego oczekiwania na ewakuację
- c) przekazanie przybyłym służbom ratowniczym raportu o liczbie osób ze szczególnymi potrzebami potrzebujących pomocy na danej kondygnacji

Dane osoby potrzebującej asysty

Imię i nazwisko	
telefon	
e-mail:	

Typ potrzebnej asysty

Jakiego typu asysty potrzebujesz?	
Ilu asystentów potrzebujesz?	
Czy Twój asystent potrzebuje specjalnego szkolenia (np. szkolenie z transferowania osoby poruszającej się na wózku)? tak / nie / uwagi	
Gdzie spotykasz się ze swoim asystentem?	
W jaki sposób powiadamiasz asystenta?	

Zwierzęta asystujące

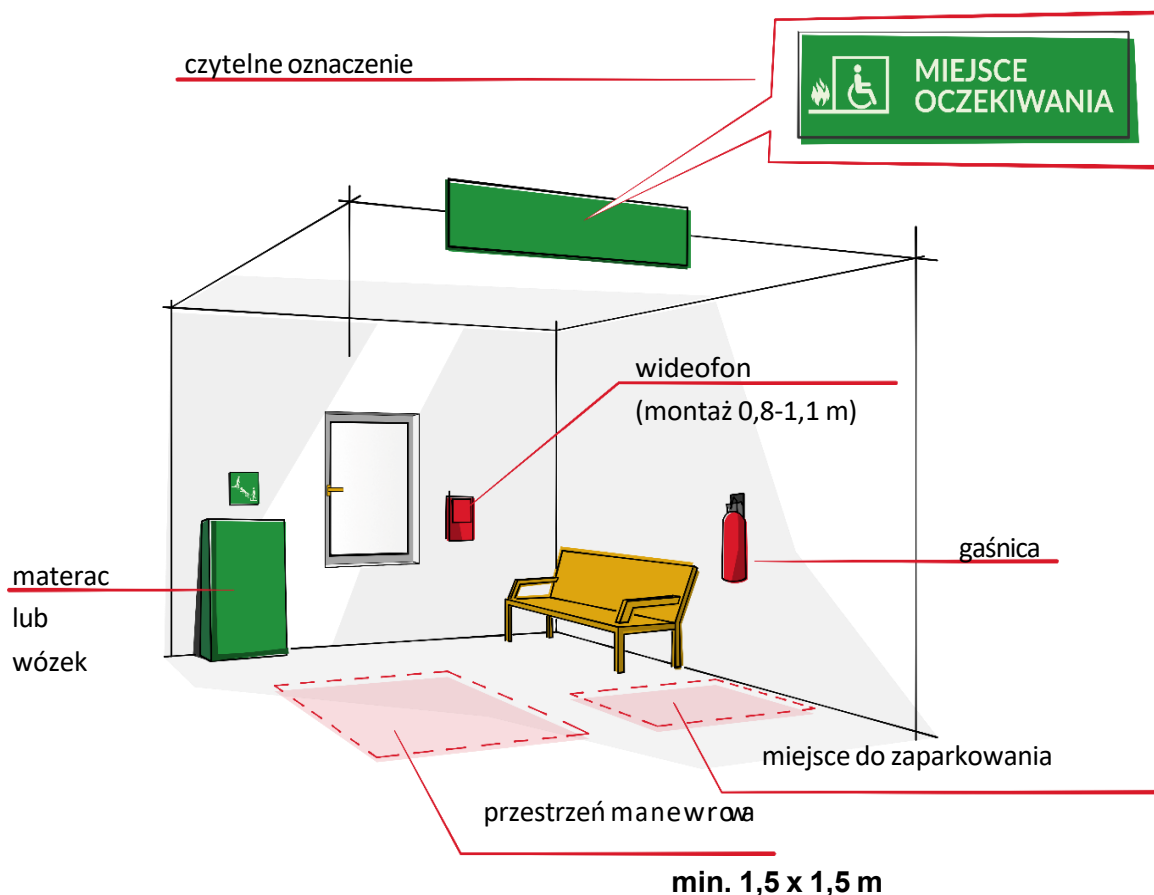
Czy masz zwierzę asystujące?	
Czy omówiono z asystentami sposób postępowania ze zwierzętami asystującymi?	

Lista asystentów

Imię i nazwisko	
telefon	
e-mail:	

Imię i nazwisko	
telefon	
e-mail:	

Miejsce oczekiwania na ewakuację – elementy wyposażenia

Na grafice oznaczono elementy oznakowania i wyposażenia, które muszą znajdować się w miejscu oczekiwania na ewakuację. Są to:

1. Nad wnęką lub przed wejściem do pomieszczenia – czytelne oznaczenie funkcji przestrzeni: piktogram i tekst: MIEJSCE OCZEKIWANIA.
2. Przestrzeń manewrowa – przynajmniej pole kwadratu o boku 150 cm.
3. Mebel do siedzenia – z oparciem i podłokietnikami.
4. Miejsce do odłożenia wózka – w pobliżu mebla do siedzenia.
5. Gaśnica.
6. Sprzęt ewakuacyjny – materac lub wózek.
7. Wideofon – zamontowany na wysokości 80 – 110 cm.

Techniczne sposoby ewakuacji osób poszkodowanych / osób o ograniczonej zdolności poruszania

Źródło: Platforma edukacyjna Ministerstwa Edukacji Narodowej – Ewakuacja ludności. Licencja: CC BY 3.